

GMINA GRODZIEC

**AKTUALIZACJA
PROGRAMU OCHRONY
ŚRODOWISKA
DLA GMINY GRODZIEC
NA LATA 2010-2014
Z PERSPEKTYWĄ do 2017**

Autor: mgr inż. Halina Stepak

Lipiec 2010

Spis treści:

1. Wstęp 1.1 Przedmiot opracowania 1.2. Cel i zakres opracowania 1.3 Podstawa prawna 1.4 Podstawa formalna 1.5 Raport z realizacji programu

2. Charakterystyka gminy 2.1 Położenie 2.2 Demografia 2.3 Osadnictwo 2.4 Drogi 2.5 Rozwój społeczno-gospodarczy

3. Cele, priorytety 3.1 Ochrona przyrody 3.1.1 Analiza stanu istniejącego 3.1.2. Przyjęte cele i priorytety 3.1.3 Lista przedsięwzięć wynikająca z planu powiatowego 3.1.4 Lista przedsięwzięć własnych i koordynowanych 3.2 Ochrona lasów 3.2.1 Analiza stanu istniejącego 3.2.2 Przewidywane kierunki zmian 3.2.3 Przyjęte cele i priorytety 3.2.4 Kierunki działań z programu powiatowego 3.2.5 Lista przedsięwzięć własnych i koordynowanych 3.3 Ochrona powierzchni ziemi 3.3.1 Analiza stanu istniejącego 3.3.2 Potrzeba dalszych badań gleb 3.3.3 Przyjęte cele 3.3.4 Kierunki działań z programu powiatowego 3.3.5 Lista przedsięwzięć własnych 3.4 Ochrona zasobów kopalin i wód podziemnych 3.4.1 Analiza stanu istniejącego 3.4.2 Problemy nieużytkowanych studni 3.4.3 Przyjęte cele 3.4.4 Lista przedsięwzięć własnych

4 Zrównoważone wykorzystanie materiałów wody i energii 4.1.1 Analiza stanu istniejącego 4.1.2 Przyjęte cele 4.2 Wykorzystanie energii odnawialnej 4.2.1 Analiza stanu istniejącego 4.2.2 Przyjęte cele 4.2.3 Kierunki działań z programu powiatowego 4.3 Kształtowanie stosunków wodnych ,ochrona przed powodzią 4.3.1 Analiza stanu istniejącego 4.3.2 Przewidywane kierunki zmian 4.3.3 Przyjęte cele

5 Środowisko i zdrowie 5.1 Gospodarka odpadami 5.2 Jakość wód 5.2.1 Analiza stanu istniejącego 5.2.2 Jakość wód podziemnych 5.2.3 Zaopatrzenie mieszkańców w wodę 5.2.4 Odprowadzenie ścieków komunalnych 5.2.5 Wpływ rolnictwa na jakość wód 5.2.6 Problem nieszczelnych zbiorników bezodpływowych 5.2.7 Przyjęte cele 5.2.8 Kierunki zadań z programu powiatowego 5.2.9 Lista przedsięwzięć własnych 5.3 Zanieczyszczenie powietrza 5.3.1 Analiza stanu istniejącego 5.3.2 Cele i priorytety 5.3.3 Kierunki działań z planu powiatowego 5.3.4 Lista przedsięwzięć własnych 5.4 Oddziaływanie hałasu 5.4.1 Analiza stanu istniejącego 5.4.2 Przewidywane kierunki zmian 5.4.3 Przyjęte cele 5.4.4 Kierunki działań z planu powiatowego 5.4.5 Lista przedsięwzięć własnych 5.5 Oddziaływanie pól elektromagnetycznych 5.5.1 Analiza stanu istniejącego 5.5.2 Przyjęte cele 5.5.3 Lista przedsięwzięć własnych. 5.6 Chemikalia w środowisku 5.6.1 Analiza stanu istniejącego 5.6.2 Przyjęte cele 5.6.3 Kierunki zadań z programu powiatowego

6.Narzędzia i instrumenty realizacji programu .6.1 Narzędzia i instrumenty programowo-planistyczne 6.2 Narzędzia i instrumenty reklamujące możliwość korzystania ze środowiska 6.3 Narzędzia i instrumenty finansowe 6.4 Narzędzia i instrumenty karne i administracyjne 6.5 Działalność kontrolna gminy

7 Źródła finansowania 7.1 Fundusze celowe

8. Streszczenie

1. WSTĘP

1.1.Przedmiot opracowania

Przedmiotem opracowania jest aktualizacja na lata 2010-2014 z perspektywą do 2017r Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grodziec. Dotychczasowy Program Ochrony Środowiska dla Gminy Grodziec na lata 2004-2010 był uchwalony przez Radę Gminy w Grodźcu, Uchwałą Nr XX/104/04.

1.2. Cel i zakres opracowania

Celem opracowania jest aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grodziec Zgodne z przepisami ustawy Prawo Ochrony Środowiska przyjęty dokument podlega aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata. Program swoją strukturą bezpośrednio nawiązuje do Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016. Wdrożenie programu umożliwi osiągnięcie celów założonych w tej polityce oraz realizację zasad, a także stworzenie i funkcjonowanie na analizowanym obszarze zintegrowanego zespołu instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska naturalnego, spełniającego wymagania określone w przepisach o ochronie środowiska.

Prawo ochrony środowiska w art. 13-16 wprowadza obowiązek przygotowywania i aktualizowania co 4 lata polityki ekologicznej państwa. Zgodnie z Art. 18. pkt. 2 ustawy prawo ochrony środowiska z wykonania programów organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się radzie gminy. Projekty programów ochrony środowiska, zgodnie z prawem ochrony środowiska (art. 17, ust. 2) są opiniowane odpowiednio przez zarząd jednostki wyższego szczebla, czyli przez zarząd powiatu.

Aktualizacja programu ochrony środowiska daje wytyczne do formułowania polityki ochrony środowiska w gminie na kolejne lata. Zawarte w nim zadania pozwolą zapewnić odpowiednie warunki życia mieszkańców przy zakładanym rozwoju gospodarczym.

Długoterminowy cel programu został sformułowany następująco:

Harmonijny, zrównoważony rozwój gminy w którym wymagania ochrony środowiska mają nie tylko istotny wpływ na przyszły charakter gminy ale również wspierają jej rozwój.

Cele ekologiczne zostały opracowane dla dwóch okresów:

- na lata 2010 -2014 wraz z listą priorytetowych działań,
- perspektywa do roku 2017 wraz z kierunkami działań

Opracowanie obejmuje zakresem:

- raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska do roku 2010, określenie aktualnego stanu środowiska
- prognozowane zmiany w zakresie ochrony środowiska,

- działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie ochrony środowiska,
- określenie instrumentów finansowych służących realizacji zamierzonych celów,
- system monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów

1.3. Podstawa prawna opracowania

Dokument został opracowany w związku z obowiązkiem nałożonym na gminy przez ustawę z 27.04.2001 Prawo ochrony środowiska w art.17 i 18, oraz ustawę z 27.07.2001 o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, (Dz. U. 2001.100.1085 z późn. zm.) w art. 10 w zakresie terminu jego realizacji. Zakres merytoryczny Programu ochrony środowiska określają „Wytyczne sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym (MŚ grudzień 2002)”.

1.4. Podstawa formalna opracowania

Formalną podstawą opracowania jest podpisana umowa.

1.5. Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grodziec

Prawo ochrony środowiska wprowadza obowiązek opracowywania sprawozdania z wykonania programów. Poniżej przedstawiono sprawozdanie z realizacji działań na rzecz ochrony środowiska w latach 2004 – 2010.

1.5.1 Rozwój rolnictwa ekologicznego

Na terenie gminy powstało jedno gospodarstwo agroturystyczne „pod Lipą” w miejscowości Janów 13.

1.5. 2. Poprawa warunków sanitarnych w gospodarstwach rolnych

Procesem ciągłym są inwestycje w gospodarstwach rolnych, powstają kolejne przydomowe oczyszczalnie ścieków. Zrejestrowano na terenie gminy 21 przydomowych oczyszczalni ścieków.

1.5.3. Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy

Na terenie Nadleśnictwa Grodziec utworzony został Ośrodek Edukacji Leśnej w skład którego wchodzi:

- a) izba edukacyjna składająca się z:
 - kuchni i zaplecza
 - stołówki
 - sali zabaw,
 - izb noclegowych na około 60 osób (7 pokoi)
 - natrysków, WC
 - izby edukacji leśnej
- b) ścieżka edukacyjna w koronach drzew

- c) amfiteatr
- d) małe ZOO (wybiegi dla dzików, danieli, saren, woliera dla bażantów),
- e) plac zabaw

Widok „z lotu ptaka” na ośrodek

1.5.4. Ograniczenie zanieczyszczeń gleby, wody i powietrza

- gmina Grodziec została zwodociągowana w 93%
 - wykonano dokumentację na budowę gminnej oczyszczalni ścieków w miejscowości Tartak i dokumentację na nitkę kanalizacji sanitarnej na ul. Główniej w Grodźcu
 - prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów:
- W większości sołectw są umieszczone pojemniki na odpady segregowane tj.
- na szkło - 19 szt.
 - na tworzywa sztuczne - 23 szt.

- makulatura - 1 szt.
- złom - 3 szt.
- odpady organiczne - 3 szt.

Poniższa tabela przedstawia wykaz inwestycji zrealizowanych na terenie gminy

Tab. Nr 1.

	<i>Zadanie</i>	<i>Poniesione koszty</i>	<i>Termin Realizacji</i>	<i>Źródła finansowania</i>
Gmina Grodziec	Modernizacja hydroforni Grodziec: 1. dokumentacja projektowo – kosztorysowa 2. decyzja środowiskowa	57.340,00zł. 71,85 zł.	04.05.2007 30.12.2007	Środki własne
	Budowa wodociągu: Stary Borowiec, Stare Grady, Nowe Grady i Aleksandrówek: 1. dokumentacja projektowo – kosztorysowa	107.604,00zł.	26.02.2008 – 30.09.2008	Środki własne
	Budowa gminnej oczyszczalni ścieków dla gminy Grodziec i kanalizacji sanitarnej: 1. dokumentacja projektowo-kosztorysowa	124.806,00 zł.	25.04.2007r. – 30.11.2007r.	Budżet gminy

Dane Urząd Gminy

Liczba zewidencjonowanych zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków w gminie:

- zbiorniki bezodpływowe: 809,
- przydomowe oczyszczalnie ścieków: 21

2. Charakterystyka gminy

2.1. Położenie i uwarunkowania z nim związane

Gmina Grodziec położona jest we wschodniej części województwa wielkopolskiego, oraz w południowo-zachodniej części powiatu konińskiego. Obszar gminy, wynoszący 117,7 km², podzielony jest na 18 sołectw. Gmina graniczy z następującymi gminami: Rychwał, Rzgów, Stawiszyn, Blizanów, Gizałki, Chocz, Zagórz. Jest to jedna z większych gmin powiatu konińskiego. Rzeźba terenu na obszarze gminy została ukształtowana w plejstocenie.

W ujęciu fizjograficznym zaproponowanym przez Kondrackiego (1998) gmina Grodziec w całości znajduje się w obrębie mezoregionu Równiny Rychwalskiej (318.16) należącego do makroregionu Niziny Południowo-Wielkopolskiej (318.1-2). Środkową część regionu pokrywają piaski na glinie zwałowej, występują pola wydumowe oraz zabagnienia.

Znaczną część obszaru gminy Grodziec stanowią lasy, które przeplatają się z łąkami i polami uprawnymi. Stanowi to znaczne urozmaicenie krajobrazu. Równina Rychwalska zajmuje północną i środkowo – wschodnią część gminy. Jest to równina dennomorenowa, zalegająca na wysokości od 100 do 110 m npm. Powierzchnię terenu rozcinają pojedyncze ciekі wodne. Granicę zachodnią z Kotliną Pyzdorską stanowi dolina Strugi, do której równina dennomorenowa opada około 6 metrową krawędzią. Dno kotliny zalega na wysokości 97,0 – 98,0 m npm. W jej dnie występują liczne pagórki wydmore, sąsiadujące często z równinami akumulacji biogenicznej. Wysokość wydm dochodzi do 10 metrów.

Obszar gminy Grodziec leży w obrębie jednostki geologicznej zwanej Niecką Szczecińsko – Łódzko - Miechowską, stanowiącej południowo – zachodnie obrzeżenie wału Kujawsko – Pomorskiego. Nieckę tę budują kredowe wapienie i margle oraz utwory ilaste. Są one słabo rozpoznane. Utwory miocenne (trzeciorzędowe) wykształcone są w postaci piasków drobnoziarnistych, piasków pylastych z soczewkami węgla brunatnych. Obszary węglonośne rozpoznane zostały w rejonie Grodzca i Biskupic. Miąższość serii złożowej węgla występującego w okolicach Grodzca wynosi 9,0 m pod nakładem 51,0 m. Pliocen reprezentowany jest przez pstry ły. Występują one w północnej i wschodniej części gminy.

Całą powierzchnię gminy pokrywają utwory czwartorzędowe, zarówno plejstocenne jak i holocenne. Osady akumulacji lodowcowej, zlodowacenia środkowopolskiego – stadiau Warty reprezentowane są przez gliny zwałowe, miejscami z wkładkami piasków, żwirów i głazów moreny czołowej. Zalegają one na północny – wschód od Grodzca i w rejonie miejscowości Królików – Biała. W czasie zlodowacenia bałtyckiego następuje akumulacja glin, mułków i piasków jeziornych. Utwory te występują w środkowej i południowej części gminy. Między Grodzcem a Królikowem występują niewielkie płyty osadów wodnolodowcowych, reprezentowanych przez piaski i piaski ze żwirem.

Osady pochodzenia eolicznego reprezentowane są przez najmłodsze formy badanego obszaru – wydmy. Budują je piaski bardzo drobnoziarniste i drobnoziarniste, często zapyłone, warstwowane poziomo i dobrze wysortowane. Występują one na obszarze całej gminy, ze szczególnym nasileniem w części południowej i zachodniej.

Osady organiczne reprezentowane są przez torfy i gytie. Występują one w północnej, środkowo – wschodniej i południowo – zachodniej części gminy. Torfy reprezentowane są przez torfy turzycowe, olchowe, turzycowo – trzcinowe, turzycowo – mszyste oraz torfy opałowe. Miąższość torfów waha się od 0,5 m do 2,0 m.

W dolinach Czarnej Strugi i Strugi oraz innych drobnych cieków występują utwory holocenne, reprezentowane głównie przez piaski rzeczne.

2.2. Demografia

Według danych Urzędu Gminy (stan na 31.12. 2009r.) gminę zamieszkują 5.366 osoby. Jest to gmina wiejska, ludność w znacznej części zajmuje się rolnictwem.

W gminie występuje tendencja spadkowa, ponieważ liczba ludności zmniejsza się. Jest to skutek niskiego przyrostu naturalnego oraz wypływu ze wsi ludzi młodych. Zauważalna jest tendencja „starzenia” się wsi. Największe skupisko ludności występuje w siedzibie gminy w miejscowości Grodziec.

Podstawowe dane statystyczne przedstawia poniższa tabela

Tab. nr 2.

<i>Nazwa wskaźnika</i>	<i>Jednostka</i>	<i>Wartość</i>
Powierzchnia gminy	km ²	117,7
Ludność faktycznie zamieszkała ogółem	Osoba	5 366
Ludność faktycznie zamieszkała mężczyźni	Osoba	2 687
Ludność faktycznie zamieszkała kobiety	Osoba	2 711
Ludność na 1 km ²	Osoba	45,9

Dane GUS 2008

Dochody budżetu ogółem 13 474 975 PLN

2.3. Osadnictwo

Sieć osadniczą gminy tworzy 18 wsi sołeckich. Siedzibą władz gminy jest miejscowość Grodziec położona przy drodze wojewódzkiej Turek-Jarocin. Jest to bardzo stara osada. Po raz pierwszy jest wzmiankowana w dokumencie z 1394 roku. Była wtedy własnością szlachecką. W II połowie XVII wieku istniała we wsi kuźnica – niewielki warsztat hutniczy. Produkcja kuźnicy była oparta na miejscowych złożach rudy darniowej. Odległość gminy od miasta Konin wynosi ok. 30 km. Obok Grodzca największe skupiska ludności to miejscowości: Królików, Biała, Łagiewniki, Łądek, Biskupice.

2.4. Drogi

Na terenie gminy nie ma ważnych szlaków komunikacyjnych. Do najważniejszych należy jedynie droga wojewódzka Jarocin-Rychwał-Tuliszków. .

Szczegółowe informacje na temat długości dróg gminnych w gminie przedstawia poniższy wykaz.

Tab. Nr 3

<i>Nazwa wskaźnika</i>	<i>Wartość</i>	<i>Jedn.</i>
Drogi gminne – długość ogółem	137,44	km
Drogi gminne o nawierzchni bitumicznej	26,45	km
Drogi gminne o nawierzchni żwirowej, kamiennej	35,30	km

Drogi gminne o nawierzchni gruntowej	74,55	km
Drogi gminne utwardzone kostką	1,14	km

Dane Urząd Gminy

2.4.1 Inwestycje w drogownictwie zrealizowane w latach -2007-2009

1. Budowa drogi gminnej Grodziec - Mokre
2. Budowa drogi gminnej Biskupice
3. Budowa drogi gminnej Zaguźnica
4. Przebudowa drogi gminnej Grodziec – Łądek – Królików - Lipice
5. Budowa drogi gminnej Królików – Biała Kolonia – Biała
6. Przebudowa dróg gminnych Grodziec ul. Słoneczna i Szkolna

Zasadniczym problemem wszystkich dróg jest ich niedostateczna nośność oraz zły stan, wymagający ciągłej modernizacji.

Rozmieszczenie dróg n terenie gminy przedstawia poniższa mapa

2.5. Rozwój społeczno-gospodarczy

Gmina ma charakter typowo rolniczy. Na ogólną powierzchnię 11.770 ha użytki rolne zajmują obszar 6545 ha. Znaczną część obszaru gminy zajmują lasy – 4.392 ha. Liczba osób zatrudnionych w przemyśle, budownictwie i edukacji jest najniższa spośród gmin wiejskich. Ludność w gminie generalnie związana jest z rolnictwem jest to 75,8% ogółu mieszkańców gminy.

Tab. Nr 4

Nazwa wskaźnika	Wartość	Jedn.
Powierzchnia użytków rolnych ogółem	6545	ha
Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach indywidualnych	6253	ha
Grunty orne w gospodarstwach indywidualnych	4584	ha
Sady w gospodarstwach indywidualnych	16	ha
Tereny zielone w gospodarstwach indywidualnych	1539	ha
Lasy i grunty leśne w gospodarstwach indywidualnych	517	ha

Źródło: GUS

Dominującym kierunkiem produkcji rolnej jest uprawa zbóż, wśród których dominuje żyto oraz mieszanki zbożowe. W zakresie produkcji zwierzęcej przeważa trzoda chlewna oraz bydło.

Na terenie gminy zarejestrowanych jest wg stanu na 31.12.2008 r. - 318 podmiotów gospodarczych, z tego udział poszczególnych branż przedstawia się następująco:

Tab. Nr 5

Podmioty gospodarcze (stan w dniu 31 XII.2008)		
wyszczególnienie	jednostka	wartość
Ogółem	jed.gosp.	318
sektor publiczny	jed.gosp.	14
sektor prywatny	jed.gosp.	304
Podmioty gospodarcze wg sekcji PKD 2004		
Sekcja A - Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	jed.gosp.	42
Sekcja B - Rybactwo	jed.gosp.	-
Sekcja C - Górnictwo	jed.gosp.	-
Sekcja D - Przetwórstwo przemysłowe	jed.gosp.	26
Sekcja E - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	jed.gosp.	1
Sekcja F - Budownictwo	jed.gosp.	55
Sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	jed.gosp.	91
Sekcja H - Hotele i restauracje	jed.gosp.	5
Sekcja I - Transport, gospodarka magazynowa i łączność	jed.gosp.	17
Sekcja J - Pośrednictwo finansowe	jed.gosp.	10
Sekcja K - Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	jed.gosp.	12
Sekcja L - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	jed.gosp.	12
Sekcja M - Edukacja	jed.gosp.	8
Sekcja N - Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	jed.gosp.	14
Sekcja O - Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	jed.gosp.	25
Sekcja P - Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	jed.gosp.	-
Sekcja Q - Organizacje i zespoły eksterytorialne	jed.gosp.	-

źródło: www.stat.gov.pl

Jak już wcześniej wspomniano znaczna część mieszkańców gminy zajmuje się rolnictwem. Sytuacją niepokojącą jest, że w gminie o tak dużych walorach krajobrazowych powstało tylko jedno gospodarstwo agroturystyczne „pod Lipą” w miejscowości Janów 13, brak jest także gospodarstw nakierowanych na uprawę „zdrowej żywności”, nie ma

podmiotów oferujących usługi turystyczne. Należałoby położyć nacisk na rozwój gminy właśnie w tym kierunku.

3. Cele, priorytety i przedsięwzięcia inwestycyjne i pozainwestycyjne, konieczne do realizacji w perspektywie wieloletniej, w sferze ochrony dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego użytkowania zasobów przyrody

3.1. Ochrona przyrody. Różnorodność biologiczna i krajobrazowa

3.1.1. Analiza stanu istniejącego

3.1.1.1. Środowisko przyrodnicze

Gmina Grodziec ze względu na największą lesistość wśród gmin powiatu konińskiego posiada bardzo duże bogactwo szaty roślinnej jak i różnorodność gatunków świata zwierzęcego. Znaczna część lasów powstała w wyniku zalesiania gruntów nieprzydatnych dla rolnictwa. Ma to wpływ na strukturę wiekową – przeważają drzewostany młodsze (do 40 lat), które zajmują ok. 50% ogółu lasów.

Podstawowym gatunkiem lasotwórczym jest sosna, która stanowi 95% wszystkich drzewostanów. Dalsze miejsca zajmują olsza, dąb, brzoza i świerk. Największe walory przyrodniczo krajobrazowe stanowią lasy położone w zachodniej części gminy będące częścią „Pyzderskiego Obszaru Krajobrazu Chronionego” Pozostały obszar nie jest chroniony pod względem przyrodniczym.

Niemniej nie brak na terenie gminy obszarów o lokalnych wartościach środowiska. Wymienić tu należy:

- Główny i najcenniejszy z punktu widzenia przyrodniczego, biotop obszaru gminy Grodziec w postaci są dość licznych torfowisk przejściowych, położonych w obrębie Bagna Kozak obejmującego m.in. część doliny głównego cieku gminy – rz. Czarnej Strugi i jej dopływu Strugi Bawół. Użytkowanie rolnicze tych obszarów ogranicza się głównie do gospodarki łąkowo-pastwiskowej charakteryzującej się niską intensywnością produkcji.
- występujące na terenie całej gminy sztucznie zalesione wydmy śródlądowe, najwyraźniej wyodrębnione w zachodniej i południowej części gminy.
- Doliny Czarnej Strugi oraz Czarnej Strugi Bawół z kompleksami leśnymi w południowej części gminy,
- Rozszerzony fragment doliny Czarnej Strugi we wschodniej części gminy zagospodarowany przez podmokłe łąki pełniące funkcję retencyjną,

- Stanowiska roślinności bagiennej zlokalizowane w lasach. Występuje tutaj bagno zwyczajne podlegające ochronie gatunkowej oraz liczne stanowiska rosiczki, która też jest rośliną chronioną.

Obszary te położone są w rejonie siedziby Nadleśnictwa Grodziec i należałoby uznać je za rezerwaty przyrody.

W Groźcu na uwagę zasługuje park o pow. ok. 16,12 ha w zespole pałacowym z wieloma pomnikami przyrody oraz park w zespole dworskim w Biskupicach. Na terenie gminy występuje ponadto kilkanaście pomników przyrody w postaci dębów szypułkowych, bezszypułkowych, lipy drobnolistnej, alei grabowej.

Szata roślinna pozostałej (rolniczej) części gminy to roślinność urządzona. Zajmuje ona przede wszystkim ekosystemy pól uprawnych i sadów. Uzupełnieniem roślinności gminy są liczne zadrzewienia przydrożne, przywodne i śródpolne, łąki, sady oraz przydomowe ogrody. W krajobrazie rolniczym zieleń ta pełni zarówno funkcje krajobrazowo-estetyczną jak i ekologiczną korzystnie wpływając na mikroklimat oraz walory użytkowe środowiska rolniczego.

Typ szaty roślinnej na terenie gminy ma duży wpływ na gatunki zwierząt, które występują na tym terenie. Rolę naturalnych refugium dla rodzimych przedstawicieli dzikiej fauny pełnią: tereny podmokłe w dolinach rzecznych w odniesieniu do gatunków związanych z obszarami zalewowymi do których zaliczają się m.in. ptaki z rzędu siewkowych – uznane za grupę zagrożoną wyginięciem w skali całego kontynentu oraz zalesione wydmy w stosunku do gatunków związanych z większymi i zróżnicowanymi wiekowo kompleksami leśnymi, wśród których znajdują się m.in. pszczołojad, myszołów, jelenie, dziki i borsuki.

Nie bez znaczenia ma także dominujący w gminie Grodziec sposób zagospodarowania terenu jako grunty orne. Rolniczy charakter gminy (o znacznym stopniu rozdrobnienia) stwarza dogodne warunki bytowania dla gatunków roślin i zwierząt przystosowanych do bytowania w agrocenozach, a stanowiących w skali kontynentu element zanikających – np. zbiorowiska chwastów polnych, populacje wróblaków polnych: potrzeszca, skowronka, świergotka polnego itp. Na polach wyróżnić można bażanty i kuropatwy, które potrzebują do bytowania pól uprawnych z małymi kępami lasów i zadrzewień, które występują na całej powierzchni gminy. Na omawianym obszarze spośród licznej fauny ptaków wyróżnić można oprócz gatunków pospolitych skupiska ptaków wodno-błotnych – głównie w dolinie rzeki, oraz oczek wodnych i bagien.

Rejony bardziej przesuszone, z co najwyżej krótkookresowym stanem podwyższonego uwilgocenia, zajmowane są przez zbiorowiska typowe dla krajobrazu rolniczego o niskiej

intensywności. Konsekwencją bogactwa siedliskowego jest duża różnorodność faunistyczna najsilniej wyrażająca się w bogactwie ptaków, które reprezentowane są przez liczne gatunki, w tym rzadkie i ginące (m.in.: bąk, bączek, perkozy: dwuczuby, zausznik, perkozek i rdzawoszyi, kokoszka, kropiatka i zielonka). Zarośla i szuwary są miejscem występowania ptaków wróblowych (trzciniak, wąsatka, trzcinniczek, brzęczka, rokitniczka, świreszczak i łożówka). Pobrzeża zadrzewień i starszych zakrzewień są miejscem występowania żurawia, remiza i ortolana. Natomiast tereny otwarte, w szczególności turzycowiska i łąki wilgotne, są siedliskami dla wodniczki oraz derkacza, kszczyka, rycyka, brodzca krwawodziobego i kulika wielkiego – gatunków ptaków zaliczanych do najbardziej zagrożonych wyginięciem w skali Europy.

Płazy reprezentowane są przez wszystkie gatunki występujące na niżu Polski z ropuchą paskówką i traszką grzebieniastą włącznie. Najliczniejszym przedstawicielem gadów jest zaskroniec oraz jaszczurka zwyczajna, choć spotkać można także jaszczurkę żyworodną i żmiję zygzakowatą. Ssaki tego obszaru także stanowią pełną reprezentację fauny niżowej części Polski. Na uwagę zasługuje fakt pojawiania się tutaj łosi, dla których jednakże obszar ten nie stanowi stałej ostoji.

Bezkręgowce są najslabiej poznaną grupą zwierząt, tym niemniej z całą pewnością występują tutaj m. in. tygryski paskowane – bodaj najpiękniejsze krajowe pająki oraz kilka gatunków ważek i obie świtezianki – związane ze strefą brzegową zbiorników wodnych i terenami otwartymi

3.1.1.2. Formy ochrony przyrody

Na terenie gminy nie ma obszarów sieci NATURA 2000 ustanowionych Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz.U. nr 229, poz. 2313)

W celu ochrony lokalnych cech krajobrazu jego przyrodniczej i rekreacyjnej roli w 1986 r. uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koninie utworzono Pyzdurski Obszar Chronionego Krajobrazu, który swoim zasięgiem obejmuje zachodnią część gminy i ma na celu ochronę charakterystycznych dla tej części byłego województwa konińskiego cech krajobrazu oraz ich funkcji rekreacyjnej i turystycznej, przy możliwie najmniejszym ograniczaniu działalności człowieka.

W Grodźcu na uwagę zasługuje park o pow. ok. 16,12 ha w zespole pałacowym z wieloma pomnikami przyrody oraz park w zespole dworskim w Biskupicach. Na terenie gminy występuje ponadto kilkanaście pomników przyrody w postaci dębów szypułkowych,

bezszypułkowych, lipy drobnolistnej, alei grabowej. Występują ponadto zabytki archeologiczne w postaci:

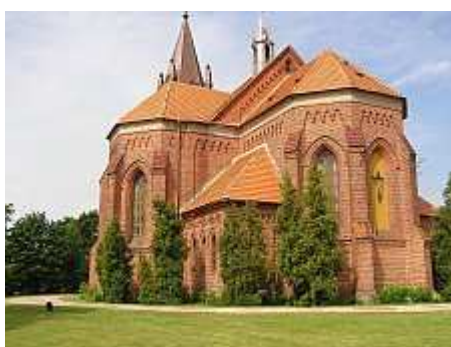
- Osady wielokulturowej w miejscowości Biała pochodzącej z epoki neolitu poprzez kulturę łużycką i przeworską do wczesnego średniowiecza,
- Grodzisko stożkowate – stanowisko archeologiczne w m. Biskupice,
- w m. Królików: grodzisko stożkowate średniowieczne „OKOP”, osady wielokulturowe od neolitu do wczesnego średniowiecza,

Na terenie Gminy znajdują się objęte ochroną prawną użytki ekologiczne. Są to głównie śródleśne bagna, torfowiska i łąki. W okolicach miejscowości Grodziec użytki ekologiczne zostały poddane pod ochronę prawną Rozporządzeniem Nr 26 Wojewody Konińskiego z dnia 30.10.1997r.

3.1.1.3. Środowisko kulturowe

Z zabytków kultury materialnej na uwagę zasługują:

Kościół Parafialny w Grodźcu - Parafia została założona w XVI w. (do 1818 r. należała do arch. gnieźnieńskiej). Pierwszy kościół parafialny p.w. św. Andrzeja Apostoła, drewniany, który istniał na pewno od początku funkcjonowania parafii, w I pół. XVIII w. zupełnie podupadł. W jego miejscu Aleksander Kozuchowski, dziedzic miejscowy, wystawił w 1746 r. nowy kościół drewniany, który spalił się w 1893 r. Obecny kościół parafialny p.w. św. Wojciecha zbudowany za czasów ks. Wojciecha Góreckiego, w latach 1893-1900, był konsekrowany w 1901 r.

Zespół Dworski - W Grodźcu znajduje się zespół pałacowo - parkowy o powierzchni 16.12 ha. W parku krajobrazowym ze śladami osiemnastowiecznego założenia regularnego rośnie wiele okazałych drzew, m. in. dęby o obwodach sięgających 650 cm. Na terenie parku znajdują się trzy interesujące zabytki: centralnie usytuowany dwór (1639 r.), przebudowany w

1785 r. z wygodnym podjazdem na wysokość pierwszego piętra, oraz z sześciokolumnowym portykiem dostawionym na początku XIX wieku,

Kościół św. Michała Archaniola w Królikowie – pierwotnie gotycki, prawdopodobnie z drugiej poł. XIV lub XVw, zrujnowany w poł. XVIIIw– został odbudowany w 1763-1804r w stylu barokowym. Podczas odbudowy wykorzystano mury gotyckiej świątyni, przedłużając nawę w kierunku zachodnim. Po bokach nawy znajdują się dwie kaplice, północna z 1863r. i południowa z 1846r. Wewnątrz bogata dekoracja stiukowa i polichromia rokokowa z lat 1790-97.

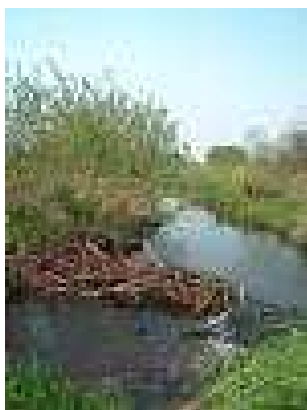

Zespół Dworski w Biskupicach jest wpisany do Rejestru Zabytków Gminy Grodziec. Tworzą go atrakcyjny turystycznie dwór murowany około 1820 r. - obecnie budynek Szkoły Podstawowej oraz park dworski z I połowy XIX w.

3.1.1.4. Turystyka

Przez gminę Grodziec przepływa rzeka Czarna Struga. W jej rozlewisku postanowiły osiedlić się bobry, które są w Polsce gatunkiem chronionym. Dzięki swojej inteligencji i inżynierskim zdolnościom przystosowały środowisko w okolicach Janowa do swych potrzeb. Żeremia i tamy zobaczyć może każdy. Jednakże dostrzec bobra może tylko wytrwały turysta, znający ich zwyczaje. Poniżej widok tamy bobrów.

Na terenie gminy znajduje się jedno Gospodarstwo Agroturystyczne „ pod Lipą” zlokalizowane w miejscowości Janów 13 , 62-580 Grodziec prowadzone jest przez Panią Bożeną Mirosławę Balcerzak.

3.1.2. Przyjęte cele i priorytety

Cel średniookresowy w zakresie ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej nawiązuje do perspektywicznego celu II Polityki ekologicznej państwa - zapewnienia zachowania cennych przyrodniczo obszarów, dotychczas nie chronionych prawnie, poprzez objęcie ich różnymi formami ochrony przyrody oraz stworzenia na pozostałym obszarze kraju takich warunków i zasad prowadzenia działalności gospodarczej, w tym zasad ochrony gatunkowej roślin i zwierząt, aby możliwe było utrzymanie i odtwarzanie różnorodności biologicznej. Zahamowanie strat różnorodności biologicznej na poziomie wewnątrz gatunkowym (genetycznym), gatunkowym i ponadgatunkowym (ekosystemów i krajobrazu).

3.1.3. Lista przedsięwzięć własnych i koordynowanych wynikających z Programu Województwa i Powiatu

Kierunki działań przyjęte w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Konińskiego:

1. Pełna inwentaryzacja różnorodności biologicznej: uzupełnianie wiedzy o rozmieszczeniu i zasobach składników różnorodności biologicznej.
2. Utrzymanie różnorodności siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, w tym zapobieganie ich fragmentacji.

3. Sporządzenie inwentaryzacji przyrodniczej obszarów Natura 2000.
4. Bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych na terenach lądowych i morskich.
5. Dalsze prace nad wdrażaniem sieci Natura 2000, w tym opracowanie planów ochrony tych obszarów oraz wdrożenie systemu korytarzy ekologicznych je łączących.
6. Realizacja kompensacji przyrodniczych jako istotnego narzędzia wspomagającego rozwój społeczno-gospodarczy w obrębie obszarów oddziałujących na sieć Natura 2000.
7. Opracowanie i wdrożenie monitoringu stanu zachowania gatunków, obszarów ochrony ptaków i siedlisk przyrodniczych, zgodnego z wymaganiami krajowymi i międzynarodowymi.
8. Wzmacnianie znaczenia ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej w planowaniu przestrzennym, w tym wzmacnianie roli opracowań ekofizjograficznych przy uzgadnianiu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
9. Renaturalizacja i poprawa stanu zachowania najcenniejszych, zniszczonych ekosystemów, zwłaszcza dolin rzecznych i siedlisk, w tym szczególnie obszarów wodno-błotnych i leśnych rozwój systemów naturalnej retencji wód.
10. Wsparcie badań faunistycznych i florystycznych, doskonalenie systemu wymiany informacji o różnorodności biologicznej.
11. Wprowadzenie instrumentów pozwalających na skuteczne przeciwdziałanie wprowadzaniu gatunków obcych, które mogą zagrażać integralności naturalnych ekosystemów i siedlisk i/lub stanowić zagrożenie dla gatunków rodzimych.
12. Prowadzenie szkoleń i edukacji (formalnej i nieformalnej) w zakresie ochrony przyrody, krajobrazu i różnorodności biologicznej.
13. Opracowanie systemu w zakresie udzielania koncesji na poszukiwanie i eksploatację kopalin na obszarach Natura 2000 i innych obszarach chronionych.
14. Szczegółowe kartowanie geologiczne obszarów infiltracji w głównych zbiornikach wód podziemnych, a także prowadzenie zalesień oraz ograniczeń rolno przemysłowych na tych obszarach.

3.1.4. Lista przedsięwzięć własnych i koordynowanych, w podziale na inwestycyjne i pozainwestycyjne, przewidzianych do realizacji w ramach Programu w perspektywie wieloletniej

Tab. Nr 6. Przedsięwzięcia na lata 2010-2014 w zakresie ochrony przyrody

<i>l.p.</i>	<i>Opis przedsięwzięcia</i>	<i>Jednostka odpowiedzialna / Jednostki współpracujące</i>	<i>Okres realizacji</i>	<i>Cel przedsięwzięcia</i>	<i>Potencjalne źródła finansowania</i>
Zdania własne					
1.	Rozwój agroturystyki	Gmina, właściciele nieruchomości	2010-2014	Promowanie walorów turystycznych gminy	Właściciele nieruchomości, fundusze celowe
2.	Renowacja terenów zielonych, parków na terenie gminy	Gmina, właściciele nieruchomości	2010-2014 do 2017	Ochrona krajobrazu kulturowego	Właściciele nieruchomości, fundusze celowe
3.	Restrykcyjne przestrzeganie zakazu wypalania łąk, ściernisk, rowów	gmina	2010-2014 do 2017	Ochrona zasobów przyrodniczych przed degradacją	gmina
4.	Kontynuacja zadań związanych z edukacją ekologiczną mieszkańców	gmina	2010-2014 do 2017	Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców	Gmina, inne fundusze
5.	Rozwój i utrzymanie ścieżek dydaktycznych wraz z opisem przyrody.	gmina	2010-2014 do 2017	Utrzymanie infrastruktury służącej celom poznawczo – dydaktycznymi turystycznym	Budżet gminy
Zadania koordynowane					
1.	Ochrona obszarów, zespołów i obiektów nie objętych jeszcze ochroną prawną, a prezentujących dużą wartość przyrodniczą	województwo/ zarząd powiatu, gminy, organizacje pozarządowe	2010-2014 do 2017	Objęcie ochroną wszystkich n wartościowych obszarów i obiektów	Budżet państwa, województwa, powiatu, gminy
2.	Edukacja rolników w zakresie prawidłowej uprawy gruntów rolnych	władze gmin, ODR, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	2010-2014 do 2017	Świadoma ochrona zasobów przyrodniczych	Budżet gminy, powiatu, województwa, funduszy ochrony środowiska, strukturalne
3.	Popularyzacja, inicjowanie i podejmowanie działań na rzecz rozwoju rolnictwa proekologicznego	organizacje społeczne i zawodowe rolników, rolnicy/ ODR, władze powiatu i	2010-2014 do 2017	Świadoma ochrona zasobów przyrodniczych	Budżet gminy, powiatu, województwa, funduszy ochrony środowiska, strukturalne

		gmin			
--	--	------	--	--	--

3.2. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

3.2.1. Analiza stanu istniejącego

Gmina Grodziec ze względu na największą lesistość wśród gmin powiatu konińskiego posiada bardzo duże bogactwo szaty roślinnej jak i różnorodność gatunków świata zwierzęcego. Znaczna część lasów powstała w wyniku zalesiania gruntów nieprzydatnych dla rolnictwa.

Podstawowym gatunkiem lasotwórczym jest sosna, która stanowi 95% wszystkich drzewostanów. Dalsze miejsca zajmują olsza, dąb i brzoza. Największe walory przyrodniczo krajobrazowe stanowią lasy położone w zachodniej części gminy będące częścią „Pyzderskiego Obszaru Krajobrazu Chronionego” Pozostały obszar nie jest chroniony pod względem przyrodniczym.

Tabela nr 7. Powierzchnia gruntów leśnych

Wyszczególnienie	Jednostka	Powierzchnia Wg stanu na 31.12.2008
Ogółem	ha	4 392,3
las ogółem	ha	4 359,8
grunty leśne publiczne ogółem	ha	3 898,3
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	3 874,3
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	3 865,3
grunty leśne prywatne	ha	517,4

Dane Urząd Gminy

Tab. Nr 8. Powierzchnia gruntów nieleśnych przeznaczonych do zalesienia

Wyszczególnienie	Jednostka	Powierzchnia Wg stanu na 31.12.2008
zalesienia ogółem	ha	0,9
zalesienia lasy publiczne ogółem	ha	0,9
zalesienia lasy publiczne Skarbu Państwa	ha	0,9
zalesienia lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych		0,9
lesistość w %	%	37

Dane Urząd Gminy

3.2.2. Przewidywane kierunki zmian

Zgodnie z Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Konińskiego główne założenia gospodarki leśnej zmierzające do osiągnięcia poprawy stanu lasu uwzględniają następujące cele:

- zachowanie lasów i korzystnego ich wpływu na klimat, powietrze, wodę, glebę, warunki życia i zdrowia człowieka oraz na równowagę przyrodniczą.
- ochronę lasów, w tym szczególnie lasów stanowiących naturalne fragmenty rodzimej przyrody lub lasów szczególnie cennych ze względu na:
- zachowanie leśnych zasobów genetycznych,
- walory krajobrazowe,
- potrzeby nauki.
- ochronę gleb i terenów szczególnie narażonych na zanieczyszczenia albo o specjalnym znaczeniu społecznym.
- produkcji drewna na zasadzie najwyższej opłacalności oraz surowców i produktów ubocznego użytkowania lasu.

3.2.3. Przyjęte cele i priorytety

W perspektywie średnioterminowej zakłada się dalsze wzmacnianie modelu racjonalnego użytkowania zasobów poprzez kształtowanie właściwej struktury lasów, gatunkowej i wiekowej, i ich wykorzystania gospodarczego w sposób i tempie zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego. W związku z tym celem średniookresowym do 2014r. będzie:

Rozwijanie trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.

3.2.4. Kierunki działań z Programu Powiatowego

Zadania wynikające z Programu Powiatowego

1. Zalesianie nowych terenów, z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczo-krajobrazowych (łącznie w latach 2007-2010 zalesienie około 130 tys. ha, w tym około $\frac{3}{4}$ w sektorze prywatnym).
2. Zwiększenie ilości i powierzchni zadrzewień na terenach rolniczych oraz rozszerzenie zakresu leśnej rekultywacji terenów zdegradowanych.
3. Lokalizacja zalesień i zadrzewień zgodnie z planami zagospodarowania przestrzennego, w tym kształtowanie granicy polno-leśnej.
4. Tworzenie spójnych kompleksów leśnych szczególnie w obszarze korytarzy ekologicznych i wododziałów.

5. Zmiana struktury wiekowej i składu gatunkowego drzewostanów w celu dostosowania ich do charakteru siedliska i zwiększenia różnorodności genetycznej i biologicznej biocenoz leśnych.
6. Rozszerzenie renaturalizacji obszarów leśnych, w tym obszarów wodno-błotnych i obiektów cennych przyrodniczo, znajdujących się na terenach leśnych.
7. Restytucja i rehabilitacja ekosystemów leśnych, uszkodzonych w wyniku działania czynników abiotycznych i biotycznych.
8. Kontynuowanie przebudowy drzewostanów zniekształconych lub uszkodzonych w wyniku działalności człowieka.
9. Kontynuacja i rozwój monitoringu środowiska leśnego jako instrumentu wspomagającego przeciwdziałanie zagrożeniom ekosystemów leśnych.
10. Kontynuacja działań prowadzonych przez Lasy Państwowe na rzecz podnoszenia świadomości i wiedzy ekologicznej społeczeństwa w zakresie leśnictwa, przykładowo poprzez rozszerzenie procesu tworzenia izb przyrodniczo-leśnych, ścieżek dydaktycznych i pozostałych.
11. Prowadzenie doradztwa dla właścicieli gruntów korzystających ze wsparcia UE dla działań związanych z leśnictwem.

3.2.5. Zhierarchizowana lista przedsięwzięć własnych i koordynowanych przewidzianych do realizacji w ramach Programu w perspektywie wieloletniej

Tabela nr 9. Zadania do realizacji na lata 2010-2014

<i>l.p.</i>	<i>Opis przedsięwzięcia</i>	<i>Jednostka odpowiedzialna / Jednostki współpracujące</i>	<i>Okres realizacji</i>	<i>Cel przedsięwzięcia</i>	<i>Potencjalne źródła finansowania</i>
Zdania własne					
1.	Zalesianie terenów o niskich klasach bonitacyjnych gleb igruntów porolnych	Gmina Osoby fizyczne	2010-2014	Przeciwdziałanie erozji, tworzenie łączników ekologicznych	Budżet państwa, środki właścicieli
2.	Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego obszarów przeznaczonych do zalesiania	gmina	2010-2014	Realizacja założeń polityki leśnej państwa	Budżet państwa
Zadania koordynowane					
1.	Działania na rzecz prowadzenia prawidłowej gospodarki leśnej	właściciele i zarządcy lasów/ Zarząd Powiatu, nadleśnictwa,	2010-2014	Powstrzymanie postępującej degradacji lasów prywatnych	Środki zarządców lasów, budżet Powiatu, nadleśnictw

3.3. Ochrona powierzchni ziemi

3.3.1. Analiza stanu istniejącego

- Gleby na terenie gminy należą do słabych, w związku z czym ich przydatność rolnicza nie jest zbyt duża.

Tabela nr 10.

Podział gruntów wg przeznaczenia przedstawia się następująco (ha): .

Nazwa wskaźnika	Wartość	Jednostka
Powierzchnia użytków rolnych ogółem	6 511	ha
Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach indywidualnych	6 224	ha
Grunty orne ogółem	4 906	ha
Grunty orne w gospodarstwach indywidualnych	4 464	ha
Sady ogółem	16	ha
Sady w gospodarstwach indywidualnych	16	ha
Łąki ogółem	1 350	ha
Łąki w gospodarstwach indywidualnych	1 283	ha
Pastwiska ogółem	478	ha
Pastwiska w gospodarstwach indywidualnych	461	ha
Lasy i grunty leśne ogółem	4 397	ha
Lasy i grunty leśne w gospodarstwach indywidualnych	507	ha
Pozostałe grunty i nieużytki ogółem	817	ha
Pozostałe grunty i nieużytki w gospodarstwach indywidualnych	260	ha

Źródło: GUS

Warunki glebowe na terenie gminy są niezbyt korzystne. Gleby gruntów orných to przede wszystkim piaski całkowite, piaski naglinowe i gliny. Gleby wytworzone z piasków położone na wyniesieniach terenowych są to bardzo ubogie. Gleby wytworzone z piasków naglinowych i glin są to gleby o dużej przydatności rolniczej. Gleby murszowo-torfowe to przede wszystkim użytki zielone.

Jak już wspomniano powyżej największy udział mają bardzo ubogie gleby żyzno-łubinowe kompleksów 6 i 7 klasy VI i VIz (3.960 ha). Są to gleby wytworzone z piasków położone na wyniesieniach terenowych – duży ich udział występuje w południowej części gminy. Gleby wyższej jakości występują w dolinie Czarnej Strugi. Są to gliny i piaski naglinowe bardzo dobrych kompleksów III i IV. Gleby te występują w okolicach między

Grodźcem a Janowem od wsi Mokre do Królikowa, w rejonie Łagiewnik, Wielołęki i Białej. Są to tereny położone w centralnej i północnej części gminy. Gleby gliniaste usytuowane są w okolicach Królikowa i Białej. W bezpośredniej dolinie Czarnej Strugi oraz na południowy – wschód od Grodźca występują gleby murszowo-torfowe – są to użytki zielone. Niewielki obszar gleb torfowych położony jest również we wsi Nowa Ciświca.

Tabela nr 11. Klasy bonitacyjne gleb na terenie gminy

Gmina	Klasy bonitacyjne gruntów ornych wyrażone w %								
	I	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	VIRZ
Grodziec	0	0	1	2	12	10	38	36	1

3.3.2. Potrzeby dalszych badań gleb, monitoringu i weryfikacji ich klasyfikacji

Wapnowanie ma wszechstronny i korzystny wpływ na właściwości fizyczno-chemiczne i biologiczne gleb. Wpływa zatem na tworzenie żyzności gleby, czynnika umożliwiającego uzyskiwanie wysokich plonów i efektywne wykorzystanie nawożenia NPK. Podstawowymi wskaźnikami do określenia potrzeb wapnowania są wielkość pH i kategoria agronomiczna wynikająca ze stopnia zwięzłości gleby. Na terenie gminy ponad 61% gleb wymaga wapnowania. Im gleba jest lżejsza, tym z reguły bardziej uboga w magnez. Niskimi zawartościami magnezu charakteryzują się także gleby organiczne.

Niedobory magnezu, występujące we wczesnych stadiach wzrostu, wpływają ujemnie na późniejszy rozwój i plonowanie roślin uprawnych. Magnez jest pierwiastkiem bardzo ważnym dla 3 /4 procesów życiowych roślin - jest składnikiem chlorofilu. Wymywanie magnezu z gleb może wynosić nawet kilkadziesiąt kilogramów z hektara rocznie. O ile potas wymywany jest głównie z gleb lekkich, to magnez wymywany jest także z gleb ciężkich. Ta cecha magnezu prowadzi do częstych niedoborów tego pierwiastka. Ruchliwość magnezu powoduje, że trudno jest utrzymać jego zapasy w glebie. Poważniejszym źródłem magnezu jest obornik. W gospodarstwach o glebach ubogich w magnez produkowany obornik także zawiera niewiele magnezu. Zawartość przyswajalnego dla roślin magnezu w przebadanych glebach Wielkopolski można określić jako niską.

3.3.3. Przyjęte cele

Celami średniookresowymi do 2014 r. wynikającymi z polityki ekologicznej państwa r. są:

- Ograniczenie negatywnego oddziaływania procesów gospodarczych na środowisko glebowe,
- Wzrost powierzchni terenów przekazywanych do rekultywacji.

3.3.4. Kierunki działań z Programu Powiatowego

Kierunki działań zgodnie z Programem Powiatowym:

1. Opracowanie krajowej strategii ochrony gleb.
2. Ustalenie zasad i procedur ograniczających nadmierną eksploatację gleb oraz określających niezbędne środki zaradcze.
3. Promocja stosowania dobrych praktyk rolniczych jako instrumentu ochrony gleb, upowszechnianie kierunków produkcji rolnej zapewniających zrównoważone ich wykorzystanie (rolnictwo ekologiczne, programy rolno-srodowiskowe).
4. Waloryzacja terenów pod względem ich przydatności do produkcji zdrowej żywności oraz promocja takiej produkcji.
5. Doskonalenie technologii przemysłowych pod kątem minimalizacji negatywnego wpływu na stan środowiska, w tym środowiska glebowego, wprowadzanie zasad właściwego korzystania z powierzchni ziemi w działalności gospodarczej.
6. Sukcesywny rozwój systemu monitoringu gleb, w tym przykładowo w zakresie rejestracji zmian wynikających z rodzaju i intensywności eksploatacji oraz oddziaływania różnych, negatywnych czynników (erozja, inwestycje, przemysł, emisje, odpady, ścieki i inne), dostosowywanie sieci punktów pomiarowych do struktury zagospodarowania i użytkowania gruntów.
7. Rozwój systemu identyfikacji terenów zdegradowanych.
8. Prowadzenie bieżącej rekultywacji i zagospodarowania gruntów zdegradowanych, priorytetowe traktowanie tych prac na obszarach największego zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi i środowiska oraz tam gdzie zagospodarowanie terenu jest szczególnie ważnym elementem polityki lokalnej i regionalnej.
9. Rozwój systemu monitoringu ruchów masowych ziemi w celu zminimalizowania ich negatywnego wpływu na obszarach największego zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi, infrastruktury technicznej i środowiska oraz na terenach szczególnie ważnych dla rozwoju lokalnego i regionalnego.
10. Wykorzystanie i wspieranie finansowe inicjatyw społecznych w celu rekultywacji terenów poprzemysłowych na cele rekreacyjno-sportowe w szczególności na obszarach o słabo rozwiniętej infrastrukturze tego typu.

3.3.5. Zhierarchizowana lista przedsięwzięć własnych i koordynowanych przewidzianych do realizacji w ramach Programu w perspektywie wieloletniej

Tabela nr 12. Zadania do realizacji na lata 2010-2014

<i>l.p.</i>	<i>Opis przedsięwzięcia</i>	<i>Jednostka odpowiedzialna / Jednostki współpracujące</i>	<i>Okres realizacji</i>	<i>Cel przedsięwzięcia</i>	<i>Potencjalne źródła finansowania</i>
Zdania własne					
1.	Optymalne zużycie nawozów mineralnych i środków ochrony roślin, zapewnienie wzrostu poziomu świadomości ekologicznej rolników	Gmina/ODR/rolnicy	2010-2014	Ochrona gleb i wód	Środki producentów
2.	Poprawa struktury agrarnej gospodarstw rolnych	Gmina/producenci rolni, zarząd powiatu, organizacje rolnicze	2010-2014	Poprawa efektywności ekonomicznej gospodarstw, realizacja zadań prog. rolno-srodow.	Środki prod rol, budżety gmin, fundusze ochrony srodow.
3.	Kontrola wywozu odpadów z posesji oraz systematyczne rozszerzanie zasięgu selektywnej zbiórki odpadów „u źródła”	gmina	2010-2014	Ochrona gleby, wód i powietrza, dążenie do uzyskania odpowiedniego wskaźnika odzysku	Budżet gminy, NFOSiGW, organizacje odzysku, opłaty mieszkańców.
4.	Modernizacja i odbudowa systemów melioracji	gmina /ZMiUW, spółki wodne, zarząd powiatu	2010-2014	Zapewnienie odpowiedniego nawodnienia gleb	Budżet gminy.
5.	Bieżąca kontrola i likwidacja dzikich wysypisk odpadów	gmina	2010-2014	Ochrona gleb i walorów krajobrazu	Budżet gminy.
Zadania koordynowane					
1.	Działania na rzecz prowadzenia prawidłowej gospodarki leśnej	właściciele i zarządcy lasów/ Zarząd Powiatu, nadleśnictwa, gmina	2010-2014	Powstrzymanie postępującej degradacji lasów prywatnych	Środki zarządców lasów, budżet Powiatu, nadleśnictw
2.	Prowadzenie prac zalesieniowych na gruntach o niskiej przydatności rolniczej.	Właściciele nieruchomości/ Zarząd Powiatu, gmina	2010-2014	Zwiększanie lesistości	Środki producentów

3.4. Ochrona zasobów kopalin i wód podziemnych

3.4.1. Analiza stanu istniejącego

Kopaliny:

Gmina Grodziec jest uboga w surowce mineralne, żadnego nie eksploatuje się na skalę przemysłową. Występują jedynie udokumentowane złoża węgla brunatnego i torfu. Złoża węgla brunatnego występują w rejonie wsi Aleksandrówek – nie są obecnie eksploatowane, planowane jest włączenie ich do programu inwestycyjnego Kopalni Węgla Brunatnego „Konin” w ramach projektowanej odkrywki „Piaski”.

Na terenie gminy Grodziec udokumentowano jedynie złoża torfów „CIŚWICA STARA”. Znajduje się ono w rejonie miejscowości Łagiewniki, Ciświca Stara oraz w dolinie rzeki Czarna Struga. Są to torfy: turzycowe, olchowe, turzycowo – trzcinowe, turzycowo – mszyste oraz opałowe. Ich miąższość waha się od 0,5 do 2,0 m. Z torfami współwystępuje gytia. Udokumentowane złoża torfów nie są eksploatowane.

Poza eksploatacją złóż torfu, mogłaby być podjęta, po udokumentowaniu eksploatacja złóż kruszywa naturalnego. Za obszary perspektywiczne występowania kruszywa naturalnego uznano obszar położony na wschód od miejscowości Biała oraz na wschód od miejscowości Królików.

Wody podziemne

Na terenie gminy Grodziec woda pobierana jest z trzech poziomów wodonośnych: czwartorzędowego, trzeciorzędowego i kredowego.

Z czwartorzędowego poziomu wodonośnego korzysta głównie ludność posiadająca własne, płytkie studnie. Woda z tego poziomu pobierana jest w studniach znajdujących się w Biskupicach, Łagiewnikach, Królikowie, Konarach i Grądach Starych. Pobierana jest z głębokości od 2,0 m ppt w Grądach Starych do 41,0 m ppt w Królikowie.

Z wód poziomu trzeciorzędowego korzystają studnie położone w Łagiewnikach, Groźcu. Najgłębszym i najzasobniejszym poziomem wodonośnym jest poziom kredy górnej. Z wód tego poziomu korzystają ujęcia znajdujące się w Groźcu. Woda pobierana jest z głębokości 67,0 – 68,0 m ppt. Występująca w tym poziomie woda jest najmniej narażona na oddziaływanie czynników zewnętrznych. Odznacza się dużą czystością i wydajnością. Główne ujęcie wody znajduje się w m.. Grodziec. Jakość wody mieści się w klasie II. Ujęcie dostarcza wodę do miejscowości: Grodziec, Junno, Lipice, Wielołęka, Stara Huta, Nowa Huta, Janów, Stary Tartak, Tartak. Drugie ujęcie znajduje się w miejscowości Łagiewniki i dostarcza wodę do miejscowości Łagiewniki, Królików, Królików Czwarty, Biskupice, Biała, Biała Kolonia, Łądek, Stara Ciświca, Nowa Ciświca, Czarnybród i Zagóznica.

Woda w gminie ujmowana jest z LZWP.

Woda charakteryzuje się dobrą jakością. Niska jest twardość wody ($3,6 \text{ mval/dm}^3$) oraz zawartość chlorków ($4,0 \text{ mg/dm}^3$), siarczanów ($0,0 \text{ mg/dm}^3$) i związków azotu ($0,0\text{-}0,15 \text{ mg/dm}^3$). Nie stwierdzono obecności metali ciężkich. Podwyższona jest zawartość fosforanów ($0,44 \text{ mg/dm}^3$ – jak dla II klasy jakości). Stwierdza się również nieznaczna ilość detergentów w wodzie ($0,06 \text{ mg/dm}^3$). Woda charakteryzuje się zwiększoną zawartością fluorków ($1,1 \text{ mg/dm}^3$ – powyżej średniego tła hydrogeochemicznego dla Polski). Pod względem bakteriologicznym nie budzi zastrzeżeń. Woda do picia nadaje się po uzdatnieniu.

Wody w gminie nie są wykorzystywane do celów przemysłowych.

3.4.2 Problem nieużytkowanych studni i ujęć wody

Nie użytkowane studnie i ujęcia wody powinny być poddane przeglądowi mającemu na celu:

- ocenę sprawności studni lub ujęcia,
- dokumentowanie analizy potrzeby istnienia studni lub ujęcia
- dokonanie analizy jakości ujmowanej wody.

W wyniku opisanych wyżej działań powinna być podjęta świadoma decyzja o pozostawieniu studni czy ujęcia do dalszej eksploatacji lub zdecydowanie o likwidacji nieczynnych i niesprawnych studni. Przy podejmowaniu decyzji należy uwzględniać fakt, iż nieczynne i niesprawne studnie stanowią zagrożenie dla jakości wód podziemnych. Likwidacja studni i ujęć powinna być dokonywana z zachowaniem procedur wynikających z ustawy – Prawo geologiczne i górnicze.

3.4.3. Przyjęte cele i priorytety

Podstawowym celem wynikającym z Polityki ekologicznej państwa w dziedzinie ochrony zasobów kopalin i wód podziemnych jest zmniejszenie oraz racjonalizacja bieżącego zapotrzebowania na kopalinę i wodę, a także zwiększenie skuteczności ochrony istniejących zasobów kopalin i wód podziemnych, przed ich ilościową i jakościową degradacją. Celami średniookresowymi do 2014r. są:

- Doskonalenie prawodawstwa dotyczącego ochrony zasobów kopalin i wód podziemnych oraz zharmonizowanie przepisów z tego zakresu,
- Poszukiwanie i wykorzystywanie substytutów zasobów nieodnawialnych,
- Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych, a także w trakcie eksploatacji złóż kopalin,

- Optymalizacja wykorzystania i zrównoważone użytkowanie zasobów kopalin i wód podziemnych,
- Ochrona głównych zbiorników wód podziemnych, które stanowią główne/strategiczne źródło zaopatrzenia ludności w wodę,
- Usprawnienie funkcjonowania administracji geologicznej w celu lepszej ochrony kopalin i wód podziemnych,

3.4.4. Zhierarchizowana lista przedsięwzięć własnych i koordynowanych, w podziale na inwestycyjne i pozainwestycyjne, przewidzianych do realizacji w ramach Programu w perspektywie wieloletniej

Tabela nr 13. Lista przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Programu

<i>l.p.</i>	<i>Opis przedsięwzięcia</i>	<i>Jednostka odpowiedzialna / Jednostki współpracujące</i>	<i>Okres realizacji</i>	<i>Cel przedsięwzięcia</i>	<i>Potencjalne źródła finansowania</i>
Zdania własne					
1.	Budowa kanalizacji sanitarnej w gminie	gmina	2010-2014	Ochrona jakości wód podziemnych	Budżet gminy Fundusze unijne Fundusze ochrony środowiska,
2.	Budowa oczyszczalni ścieków w gminie	gmin	2011-2014	Ochrona jakości wód podziemnych	Budżet gminy Fundusze unijne fundusze ochrony środowiska,
3.	Kontrola szczelności i likwidowanie szamb	gmina	2010-2014	Likwidacja źródeł zanieczyszczeń, ochrona jakości wód podziemnych	Budżet gminy
4.	Racjonalna gospodarka studniami głębinowymi , likwidacja nieczynnych ujęć wody	Gmina, właściciele ujęć	2010-2014	Ochrona jakości wód podziemnych	Środki właścicieli ujęć
Zadania koordynowane					
1.	Likwidacja nieczynnych, niesprawnych ujęć wód podziemnych	Właściciele/zarząd powiatu, gmina	2010-2014	Ochrona jakości wód podziemnych	Środki własne, inne fundusze

4. Zrównoważone wykorzystania materiałów, wody i energii

4.1. Materiałochłonność, wodochłonność, energochłonność i odpadowość produkcji

4.1.1. Analiza stanu istniejącego

4.1.1.1. Analiza zużycia wody

Woda w gminie zużywana jest przede wszystkim na cele bytowe mieszkańców oraz obsługę rolnictwa i leśnictwa. Wg informacji gminy wg stanu na 2010 rok cały teren gminy jest w 93% zводociągowany. Dalsze działania polegać będą na budowie sieci wodociągowej wraz z modernizacją istniejących sieci wodociągowych.

Wg danych GUS zużycie wody na mieszkańca w gminie wynosi ok. 29,5 m³.

4.1.1.2. Analiza stanu izolacji termicznej obiektów budowlanych, zapotrzebowanie na ciepło i energię

Stan techniczny budynków

Obszar gminy Grodziec jako teren wiejski charakteryzuje się zabudową jednorodzinną. Łącznie na terenie Gminy znajdują się ponad 1423 mieszkania, przeciętna powierzchnia użytkowa na osobę wynosi 24,9 m².

Dominującą formą budownictwa jest budownictwo jednorodzinne, duża liczba domów powstała przed 1990 rokiem, dlatego też można wnioskować, iż zaledwie kilka procent tych budynków jest ocieplona, jednakże w ostatnim czasie obserwuje się wzrastającą liczbę dociepleń budynków przez indywidualnych użytkowników. Powstają ponadto nowe budynki, wykonane wg. najnowszych standardów.

Tabela nr 14. Ilość mieszkań w gminie w latach 2005-2008

Jednostka terytorialna	2005	2006	2007	2008
Gmina Grodziec	1407	1414	1421	1423

Ogrzewanie budynków

System ogrzewania gminy oparty jest głównie o paleniska domowe opalane węglem.

4.1.2. Przyjęte cele i priorytety

Celami średniookresowymi do 2014r. wynikającymi z polityki ekologicznej państwa są:

- Wdrożenie zasady decouplingu- rozdzielenia zależności oddziaływania rozwoju gospodarczego na środowisko,
- Wzrost efektywności wykorzystania surowców, w tym zasobów wodnych w gospodarce,
- Zwiększenie efektywności energetycznej gospodarki, zaoszczędzenie 9% energii finalnej w ciągu 9 lat, do roku 2017,
- Zapobieganie i ograniczanie powstawania odpadów u źródła, a także zmniejszenie ich negatywnego oddziaływania na środowisko.

4.2. Wykorzystanie energii odnawialnej

4.2.1. Analiza stanu istniejącego

4.2.1.1. Analiza stanu i możliwości korzystania z energii wiatru

Wykorzystywanie energii wiatrowej pozwala na częściowe wypieranie z sieci energetycznej mocy tradycyjnych elektrowni, co przekłada się na redukcję emisji spalin. Jednak, aby ten efekt stał się odczuwalny łączna moc zainstalowanych elektrowni wiatrowych powinna być mierzona przynajmniej setkami megawatów. Zasoby energetyczne wiatru na Ziemi wielokrotnie przewyższają potrzeby całej ludzkości. Jednak nie wszędzie występują one w odpowiedniej ilości i postaci.

Możliwość eksploatacji energii wiatru w wybranym terenie zależy m.in. od:

- wartości średniorocznej prędkości wiatru,
- wysokości nad powierzchnią terenu,
- ukształtowania terenu, jego chropowatości,
- rozkładu prędkości wiatru w czasie,
- parametrów powietrza na wysokości osi wirnika turbiny, tj. temperatury, ciśnienia
- i wilgotności.

Niemniej ważny jest rozkład prędkości wiatru w czasie. W Polsce silne wiatry dominują w miesiącach zimowych. 2/3 rocznej produkcji energii uzyskiwać można w miesiącach sezonu grzewczego, tj. w okresie listopad-marzec.

Największy problem dla inwestorów stanowią wciąż wysokie koszty inwestycyjne. Ponieważ gminy mają możliwość pozyskania znacznych środków z zewnętrznych źródeł wydaje się, iż to one będą miały największy udział w wypełnieniu założeń strategii. Budowa elektrowni wiatrowej przez gminę przynosi wiele korzyści. Oprócz podstawowej, jaką jest dochód z tytułu sprzedaży energii elektrycznej, warto wymienić:

- budowę wizerunku gminy przyjaznej środowisku naturalnemu,
- nowe miejsca pracy podczas realizacji i eksploatacji elektrowni wiatrowej,
- poprawa warunków zasilania w energię elektryczną.

4.2.1.2. Analiza stanu i możliwości wykorzystania energii wodnej

Nie stwierdzono wykorzystywania tego typu źródeł energii odnawialnej na terenie gminy Grodziec.

4.2.1.3. Analiza stopnia korzystania z energii biomasy

Gmina Grodziec to obszar o dużych zasobach ziem wykorzystywanych rolniczo. W efekcie pielęgnacji zieleni urządzonej, a także w wyniku działania sił przyrody (mróz, wiatr) powstają odpady obejmujące zdrewniałe i niezdrewniałe części roślin drzewiastych. Ponadto

w warunkach wiejskich, w efekcie pielęgnacji lasów, czy też w czasie żniw, powstają odpady roślinne, które mogą być wykorzystane jako biomasa do produkcji energii.

4.2.1.4. Analiza możliwości wykorzystania energii słonecznej

W Polsce generalnie istnieją dobre warunki do wykorzystania energii promieniowania słonecznego przy dostosowaniu typu systemów i właściwości urządzeń wykorzystujących tę energię do charakteru, struktury i rozkładu w czasie promieniowania słonecznego.

4.2.2. Przyjęte cele

Celami średniookresowymi do 2014r. są:

- Wspieranie budowy nowych odnawialnych źródeł energii, tak by udział energii z OZE w zużyciu energii pierwotnej oraz w krajowym zużyciu energii elektrycznej brutto osiągnął w roku 2010 co najmniej 7,5% oraz utrzymanie tego udziału na poziomie nie niższym w latach 2011-2014, przy przewidywanym wzroście konsumpcji energii elektrycznej w Polsce,
- Dalsze zwiększenie udziału biopaliw w odniesieniu do paliw używanych w transporcie.

4.2.3. Kierunki działań z Programu Powiatowego

Kierunki działań uwzględnione w Programie powiatowym :

1. Wspieranie budowy nowych instalacji OZE, tak by udział energii z tych źródeł w strukturze zużycia nośników pierwotnych oraz produkcji energii elektrycznej osiągnął w 2010r. poziom co najmniej 7,5%.
2. Wspieranie budowy nowych instalacji zapewniających, %e udział biokomponentów w
3. rynku paliw ciekłych w 2010r. wyniesie 5,75%, ze szczególnym uwzględnieniem biopaliw ciekłych.
4. Współpraca z partnerami społecznymi i gospodarczymi dla zapewnienia stabilnych podstaw prawnych i organizacyjnych rozwoju OZE.
5. Identyfikacja barier utrudniających rozwój OZE i podjęcie działań mających na celu ich likwidację.
6. Stworzenie systemu pozyskiwania informacji o wytwarzaniu ze źródeł odnawialnych energii innej niż elektryczna.
7. Prowadzenie działań edukacyjnych oraz popularyzujących OZE.
8. Określenie potrzeb w zakresie prac naukowo-badawczych w obszarze OZE.
9. Wspieranie i aktywizacja samorządów lokalnych w kierunku wykorzystania lokalnych zasobów OZE.
10. Rozwój energetycznego wykorzystania biomasy i biogazu, energetyki wodnej, geotermalnej, słonecznej i wiatrowej.

Tabela nr 15. Lista przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Programu

<i>l.p.</i>	<i>Opis przedsięwzięcia</i>	<i>Jednostka odpowiedzialna / Jednostki współpracujące</i>	<i>Okres realizacji</i>	<i>Cel przedsięwzięcia</i>	<i>Potencjalne źródła finansowania</i>
Zadania koordynowane					
1.	Propagowanie na terenach wiejskich źródeł energii cieplnej wykorzystujących biomasę –słomę i biogaz otrzymywany z fermentacji metanowej odchodów zwierzęcych.	WODR/ Starostwo Powiatowe, Gminy, producenci urzędów	2010-2014	Oszczędność surowców nieodnawialnych	Środki WODR, producenci urzędów

4.3. Kształtowanie stosunków wodnych, ochrona przed powodzią i skutkami suszy

4.3.1. Analiza stanu istniejącego

Zasoby wód powierzchniowych

Obszar gminy położony jest w całości w dorzeczu Warty. Główną rzeką gminy jest Czarna Struga .Czarna Struga prawa stanowi niewielki dopływ o długości 55,9 km. Pozostałe cieki mają charakter okresowy i nie mają istotnego znaczenia. Wymienione cieki charakteryzuje śnieżno-deszczowy ustrój zasilania z jednym maksimum i jednym minimum w roku. Kulminacje stanów występują na ogół pomiędzy lutym i kwietniem, po czym stany wody i przepływy wyraźnie się zmniejszają. Coroczne zalewy ograniczają się głównie do podtapiania użytków zielonych w dolinach. W corocznym przebiegu stanów wody wyraźnie zaznacza się dominacja stanów niskich. W celu zapewnienia bezpieczeństwa na rzekach gminy konieczne są bieżące działania polegające na konserwacji i modernizacji urządzeń przeciwpowodziowych.

Czarna Struga na terenie gminy Grodziec jest nieuregulowana i ma charakter jarowy tworząc przy tym liczne zakola i meandry. Obszar gminy pozbawiony jest większych naturalnych zbiorników wodnych – występują jedynie niewielkie oczka wodne.

W okolicach miejscowości Grodziec znajduje się 11 ha stawów rybnych oraz 9 ha we wsi Biskupice. Obecnie eksploatowane są w sposób bardzo ograniczony.

4.3.2. Przewidywane kierunki zmian

Przewidywane zmiany związane są głównie ze zwiększeniem czystości wód powierzchniowych, zwłaszcza cieków oraz jezior oraz racjonalizacja użytkowania wody w zlewniach oraz ochronę przed podtopieniami i suszą.

Należy również dążyć do wyznaczenia i ujęcia w planach zagospodarowania przestrzennego terenów zalewowych celem ograniczania skutków podtopień.

4.3.3. Przyjęte cele

Celami średniookresowymi są:

- Dążenie do zapewnienia dobrego stanu (jakościowego i ilościowego) wód w Polsce,
- Wdrażanie zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi w Polsce, w tym reorganizacja służb zajmujących się gospodarowaniem wodami poprzez ich integrację,
- Zmiana systemu finansowania gospodarki wodnej (samofinansowanie gospodarki wodnej),
- Efektywna ochrona przed powodzią i suszą,
- Integracja gospodarki wodnej z gospodarką leśną poprzez planowanie przestrzenne, przede wszystkim w celu zwiększenia naturalnej retencji wód oraz zmniejszenia zagrożenia powodziowego.

5. Środowisko i zdrowie. Dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

5.1. Gospodarowanie odpadami

Całość problematyki związanej z gospodarowaniem odpadami jest zawarta w aktualizacji planu gospodarki odpadami.

Gospodarka odpadami na terenie gminy nie jest uporządkowana. Z racji przynależności do Związku Międzygminnego „Koniński Region Komunalny” odpady z terenu gminy wywożone są na składowisko w Koninie. Obecnie przygotowywana jest dokumentacja odnośnie budowy punktu gromadzenia odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych. Jest to bardzo ważne tym bardziej, że w okolicznych lasach oraz w różnych miejscach na terenie gminy tworzone są „dzikie wysypiska śmieci”, co stanowi duże zagrożenie dla środowiska.

Gmina Grodziec nie posiada własnego wysypiska. Jedyne nieczynne wysypisko i wylewisko odpadów i nieczystości znajduje się w miejscowości Biała. Obecnie przygotowywana jest dokumentacja odnośnie rekultywacji składowiska.

5.2. Jakość wód

5.2.1. Analiza stanu istniejącego

Ocena jakości wód w województwie wielkopolskim została wykonana przez WIOŚ w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części powierzchniowych (Dz. U. Nr 162, poz. 1008) określając dla poszczególnych punktów pomiarowych oraz JCW, na podstawie wskaźników biologicznych i wspierających je wskaźników fizykochemicznych stan ekologiczny, a w przypadku wód wyznaczonych jako silnie zmienione lub sztuczne – potencjał ekologiczny. Badania realizowane w sieci diagnostycznej określiły również stan chemiczny wód.

Wg danych WIOŚ Poznań od 2006r. nie prowadzono monitoringu wód na terenie gminy Grodziec. Wcześniejsze badania monitoringowe wykazały, że stan czystości wód powierzchniowych nie jest zadowalający.

Na całej długości Czarnej Strugi utrzymywały się ponadnormatywne stężenia substancji biogenych (azotyny i fosforany), substancji łatworozkładalnych oraz miano Coli. Stan sanitarny rzeki nie wykazuje poprawy na przestrzeni ostatnich lat – tezę tę potwierdzają wyniki badań z 1998, 1990, 2000 oraz 2001 roku. Natomiast wartości substancji biogenych uległy pogorszeniu z II i III klasy czystości do wartości ponadnormatywnych w stosunku do roku 1998. Ze względu na typowo rolniczy charakter zlewni dużym źródłem zanieczyszczenia wód są spływy z pól oraz zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego.

5.2.2. Jakość wód podziemnych

Zanieczyszczenie wód podziemnych w największym stopniu zależy od głębokości zalegania oraz izolacji poziomu wodonośnego od powierzchni terenu oraz od lokalizacji potencjalnych źródeł zanieczyszczeń. Najbardziej zagrożone w gminie Grodziec, podobnie jak w całym kraju, są wody gruntowe w obrębie czwartorzędowego poziomu wodonośnego.

Dobre właściwości filtracyjne skał słabo izolujących poziom wodonośny stwarzają warunki do migracji zanieczyszczeń z powierzchni terenu. Wody wgłębne, lepiej izolowane od powierzchni, charakteryzują się dobrą jakością. Zanieczyszczenie wód podziemnych może mieć charakter nieodwracalny, dlatego też ich ochrona ma znaczenie priorytetowe.

Głównymi zagrożeniami dla jakości wód podziemnych w gminie są:

- zanieczyszczenia obszarowe, których głównym źródłem jest rolnictwo (niewłaściwe stosowanie gnojowicy, nawozów sztucznych, środków ochrony roślin),
- nieprawidłowe metody pozbywania się ścieków (rozsączkowanie nie oczyszczonych ścieków w gruncie lub świadome zakładanie nieszczelnych szamb),
- nielegalne składowiska odpadów,

- działalność gospodarcza,

Polska zaliczana jest do krajów o ubogich zasobach wodnych. Wielkość zasobów wód powierzchniowych jest zmienna, zarówno w skali roku, jak i wielolecia. Niskie parametry retencjonowania wezbrań utrudniają zagospodarowanie wód powierzchniowych. Podstawowy wpływ na stan zasobów wodnych ma ich pobór i wykorzystanie do odprowadzania ścieków.

W gminie Grodziec korzysta się dla zaopatrzenia ludności i gospodarki wyłącznie z wód podziemnych. Nie ma zasobów wód powierzchniowych, które można by wykorzystać do tych celów.

Tabela nr 16. Jakość zwykłych wód podziemnych

Nr punktu na mapie	Nazwa otworu	Monitoring	Głębokość stropu	Stratografia	Rodzaj otworu	Stan jakości			
						2001	2002	2004	2005
77	Grodziec–Gm. Grodziec	Regionalny	58,6	Tr	Ujęcie wodociągowe	II	II	IV	III

Oznaczenia:

Tr – trzeciorzędowe, K2 – górna kreda, Q - czwartorzęd

1) dane według „Raportu o stanie środowiska w woj. wielkopolskim za rok 2002” i „Raportu o stanie środowiska w woj. wielkopolskim za rok 2005”

5.2.3 Zaopatrzenie mieszkańców w wodę

Tabela nr 17

L.p.	Gmina	2007		2008	
		Długość czynnej sieci wodociągowej km	Liczba mieszkańców korzystającej z sieci	Długość czynnej sieci wodociągowej km	Liczba mieszkańców korzystającej z sieci
1	Grodziec	104,9	4305	105,1	4333

Dane: GUS

Powyższe dane dotyczą wcześniejszych lat, natomiast w 2009 i 2010 roku wykonane zostały dalsze inwestycje. Obecnie stopień zwodociągowania gminy wynosi obecnie 93%

Na terenie gminy eksploatowane są ujęcia w Grodźcu i Łagiewnikach.

5.2.4. Odprowadzanie ścieków komunalnych

Gmina nie posiada oczyszczalni ścieków, istnieją jedynie trzy oczyszczalnie typu „Bioblok” przy szkołach w Grodźcu, Biskupicach i Lipicach.

Budowa oczyszczalni ścieków jest podstawowym priorytetem inwestycyjnym dla gminy na najbliższe lata.

5.2..5. Wpływ rolnictwa na jakość wód

Wpływ rolnictwa na jakość wód jest uzależniony od wielu czynników: ukształtowania terenu, stosowanej gospodarki nawozowej, stanu opadów atmosferycznych i warunków klimatycznych, usytuowania w stosunku do wód powierzchniowych lub podziemnych itp. Do zanieczyszczeń powierzchniowych lub obszarowych wód zaliczane są m.in. zanieczyszczenia spłukiwane opadami atmosferycznymi z terenów rolnych i leśnych. Obejmuje to także zanieczyszczenia wsiakające do gruntu, przenikające do wód gruntowych i za ich pośrednictwem zasilające wody powierzchniowe. Czynnikiem zanieczyszczającymi, wymywanymi z pól, łąk i pastwisk do odbiorników, są przede wszystkim składniki nawozów mineralnych i organicznych (gnojowica, gnojówka, obornik), chemiczne środki ochrony roślin, ścieki i osady ściekowe wykorzystywane do celów rolniczych lub w niewłaściwy sposób wprowadzane do ziemi. Najgroźniejsze są związki fosforu, powodujące bujny rozwój glonów, które po pewnym czasie obumierają. Bakterie rozkładające ich ciała zużywają tlen, wskutek czego w niedotlenionej wodzie giną ryby i inne zwierzęta wodne.

Podczas rozkładu materii organicznej bez udziału tlenu powstaje siarkowodor – trujący gaz o charakterystycznym zapachu. Wskutek stosowania nawozów sztucznych dochodzi do eutrofizacji wód.

5.2.6. Problem nieszczelnych zbiorników bezodpływowych

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy mają obowiązek prowadzić ewidencje zbiorników bezodpływowych w celu kontroli częstotliwości ich opróżniania oraz opracowania planu rozwoju sieci kanalizacyjnej. Do wywozu ścieków ze zbiorników bezodpływowych uprawnione są wyłącznie przedsiębiorcy posiadający wymagane w tym zakresie zezwolenie wydane przez wójta.

Na terenie gminy Grodziec prowadzony jest spis dotyczący ewidencji zbiorników i przydomowych oczyszczalni. To umożliwia wprowadzenie właściwych mechanizmów kontrolnych na terenie gminy.

Na terenie gminy, gdzie nie istnieje zbiorcza sieć kanalizacyjna, ścieki bytowe stanowią bardzo poważny problem. Brak skanalizowania obszarów wiejskich gminy warunkuje odprowadzanie i gromadzenie nieczystości płynnych do zbiorników indywidualnych – szamb.

Większość gospodarstw posiada szamba nie odpowiadające normom lub w ogóle nie posiada szamba, a ścieki bytowe odprowadzane są do gnojowika i wywożone na grunty uprawne lub bezpośrednio ścieki odprowadzane są do gruntu, wód lub studni.

Aby nie dopuścić do wylewania ścieków z szamb i kontrolować ich szczelność należy zobowiązać właścicieli, zarządców i administratorów nieruchomości do regularnego opróżniania napełnianych zbiorników przy uwzględnieniu w rozliczeniu rzeczywistego zużycia wody. Ponadto szamba nie mogą być użytkowane bezterminowo, ponieważ pozwolenie na ich wykorzystywanie opiewa tylko na ściśle określony czas. Każdy właściciel szamba powinien być świadomy, że likwidacja szamb jest nieuchronna, szczególnie takich, które nie spełniają swych funkcji.

5.2.7 Przyjęte cele i priorytety

Do końca 2015r. Polska powinna zapewnić 75% redukcji całkowitego ładunku azotu i fosforu w ściekach komunalnych pochodzących z obszaru kraju w celu ochrony wód powierzchniowych, w tym wód morskich, przed eutrofizacją oraz zakończyć program budowy, rozbudowy i modernizacji systemów kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków w aglomeracjach o RLM od 2 000 do 15 000.

Celem średniookresowym polityki ekologicznej w odniesieniu do jakości wód jest osiągnięcie dobrego stanu krajowych wód powierzchniowych i podziemnych.

5.2.8. Kierunki działań z Planu Powiatowego

Kierunki działań wynikające z planu powiatowego:

1. Realizacja inwestycji wskazanych w Krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych (budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków i systemów kanalizacji zbiorczej).
2. Wspieranie budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków, w miejscach gdzie jest niemożliwa lub ekonomicznie nieuzasadniona budowa sieci kanalizacyjnej.
3. Intensyfikacja działań kontrolnych mających na celu przeciwdziałanie odprowadzaniu nieoczyszczonych ścieków komunalnych do wód oraz przeciwdziałanie nieprawidłowościom w odprowadzaniu ścieków przemysłowych, w tym weryfikacja pozwoleń wodno prawnych.
4. Wspieranie budowy szczelnych zbiorników na gnojowice i/lub gnojówkę oraz płyt obornikowych w gospodarstwach rolnych prowadzących hodowlę i chów zwierząt.
5. Wspieranie działań inwestycyjnych, mających na celu ograniczenie i eliminację ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych w ściekach do środowiska wodnego, a w szczególności substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego.
6. Opracowanie działań wodno-środowiskowych w celu przeciwdziałania zanieczyszczeniu wody poszczególnymi substancjami priorytetowymi, w tym zmniejszanie zawartości

substancji priorytetowych w wodach, zaprzestanie lub eliminacja zrzutów, emisji i strat tych substancji.

7. Wspieranie działań mających na celu poprawę jakości wody przeznaczonej do spożycia, w tym budowa lub modernizacja stacji uzdatniania wody i sieci wodociągowych.
8. Rozwój sieci monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych i jej dostosowanie do wymagań wspólnotowych.
9. Zapewnienie stabilnego finansowania prac rozwojowych i monitoringu.
10. Kontynuacja zmian organizacyjnych i instytucjonalnych mających na celu wzmocnienie ochrony wód w Polsce i pełne dostosowanie instytucjonalne i proceduralne do systemu europejskiego.
11. Realizacja prac planistycznych niezbędnych dla wdrożenia wymagań Ramowej Dyrektywy Wodnej.
12. Rozwój współpracy ze wszystkimi instytucjami wpływającymi na jakość wód, wspieranie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodami i jej ochrony przed zanieczyszczeniem.

5.2.9 Lista przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Programu w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych

Tabela nr 18.

<i>l.p.</i>	<i>Opis przedsięwzięcia</i>	<i>Jednostka odpowiedzialna / Jednostki Współpracujące</i>	<i>Okres realizacji</i>	<i>Cel przedsięwzięcia</i>	<i>Potencjalne źródła finansowania</i>
Zdania własne					
1.	Budowa kanalizacji sanitarnej w gminie	Gmina	2010-2014	Uregulowanie gospodarki wodno - ściekowej	Budżet gminy środki firm komunalnych, fundusze ochrony środowiska,
2.	Modernizacja hydroforni	Gmina	2010-2014	Poprawa stanu urządzeń wodnych	Budżet gminy, fundusze ochrony środowiska
3.	Kontrola szczelności i likwidowanie szamb	Gmina	2010-2014	Likwidacja źródeł zanieczyszczeń, ochrona jakości wód podziemnych	Budżet gminy
Zadania koordynowane					
1.	Budowa i modernizacja urządzeń dostarczających wodę	przedsiębiorcy/zarząd powiatu, gmina	2010-2014	Uregulowanie gospodarki wodno - ściekowej	Środki własne, inne fundusze

5.3. Zanieczyszczenie powietrza

5.3.1. Analiza stanu istniejącego

W związku z tym, że na terenie gminy Grodziec nie ma uciążliwych zakładów przemysłowych emisja zanieczyszczeń do atmosfery nie stanowi dużego zagrożenia dla środowiska. Emitowane zanieczyszczenia pochodzą głównie z lokalnych kotłowni oraz ogrzewania mieszkań. Większość domów ogrzewana jest węglem i właśnie tzw. „niska emisja” wpływa na stan powietrza atmosferycznego w gminie.

Porównując stan powietrza na terenie omawianej gminy w stosunku do pozostałych na terenie powiatu konińskiego parametry w gminie Grodziec kształtują się bardzo korzystnie. Niemniej ze względu na walory krajobrazowe, planowany rozwój agroturystyki należałoby dążyć do stopniowego eliminowania węgla na korzyść paliw ciekłych (oleju opałowego) oraz gazu.

5.3.2. Przyjęte cele

Podstawowym celem polityki ekologicznej w zakresie ochrony powietrza w perspektywie średniookresowej jest osiągnięcie takiego jego stanu, który nie będzie zagrażał zdrowiu ludzi i środowisku oraz będzie spełniał wymagania prawne w zakresie jakości powietrza i norm emisyjnych.

Cele ilościowe wynikają z programów krajowych, zobowiązań przyjętych w Traktacie Akcesyjnym i ratyfikowanych umów międzynarodowych. W związku z tym celami średniookresowymi będą:

- Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza,
- Spełnienie standardów emisyjnych z instalacji, wymaganych przepisami prawa,
- Redukcja emisji z obiektów energetycznego spalania.

5.3.3. Kierunki działań z Planu Powiatowego

Kierunki działań wynikające z planu powiatowego

1. Systematyczne opracowywanie i wdrażanie programów ochrony powietrza, zgodnie z wynikami rocznej oceny jakości powietrza w strefach.
2. Wspieranie działań inwestycyjnych w zakresie ochrony powietrza podejmowanych przez podmioty gospodarcze.
3. Wspieranie działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji ze źródeł komunalnych.
4. Wzmocnienie systemu monitoringu powietrza, w tym także w zakresie wynikającym z
5. corocznej oceny jakości powietrza w strefach, głównie w zakresie pyłów PM₁₀ i PM_{2,5}, benzenu, dwutlenku siarki i dwutlenku azotu oraz metali ciężkich i WWA,

6. Analiza potrzeby i możliwości wprowadzania nowych instrumentów ochrony powietrza, w tym możliwości rozszerzenia systemu handlu uprawnieniami do emisji o kolejne substancje, wprowadzenia zobowiązań dobrowolnych czy realizacji wspólnych przedsięwzięć przez podmioty gospodarcze.
7. Promocja i wspieranie rozwiązań pozwalających na unikanie lub zmniejszanie wielkości emisji z transportu oraz mających na celu wdrożenie europejskich standardów emisji ze środków transportu,
8. Promocja i wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających
9. Efektywne wykorzystanie energii i zmniejszających materiałochłonność gospodarki.
10. Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania odnawialnych źródeł energii.
11. Zwiększanie wykorzystania paliw alternatywnych (przykładowo biopaliwa).
12. Restrykcyjne przestrzeganie wymogów uwzględniania celów ochrony powietrza w programach, strategiach i politykach sektorowych.
13. Przygotowanie systemu oceny jakości zapachowej powietrza oraz zapobiegania jego zanieczyszczaniu przez substancje złowne.

5.3.4 Lista przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Programu w zakresie ochrony powietrza
Tabela Nr 19.

<i>l.p.</i>	<i>Opis przedsięwzięcia</i>	<i>Jednostka odpowiedzialna / Jednostki współpracujące</i>	<i>Okres realizacji</i>	<i>Cel przedsięwzięcia</i>	<i>Potencjalne źródła finansowania</i>
Zadania koordynowane					
1.	Sukcesywna zmiana sposobu ogrzewania budynków z węglowego na gazowe i olejowe – użytkownicy indywidualni	mieszkańcy/zarząd powiatu, gmina	2010-2014	Ochrona jakości powietrza	Środki własne, inne fundusze
2.	Opracowanie i wdrożenie programów ograniczenia emisji substancji i energii do powietrza przez termoizolacje	zarząd nieruchomości/ zarząd powiatu, gmina	2010-2014	Ochrona jakości powietrza	Środki własne, inne fundusze

	budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych i modernizacje systemów ogrzewania (biomasa)				
--	---	--	--	--	--

5.4. Oddziaływanie hałasu

Najczęściej klimat akustyczny ocenia się ilościowo przy pomocy równoważnego poziomu dźwięku A (LAeq), wyrażonego w decybelach [dB], będącego poziomem uśrednionym w funkcji czasu. Dopuszczalne wartości poziomów dźwięku w środowisku określa załącznik do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2007 nr 120 poz. 826). Wartości te przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 20. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikiem LAeq D i LAeq N, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby

L.p.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
		drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		LAeq D przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	LAeq N przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	LAeq D przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	LAeq N przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
1.	a) Strefa ochronna „A” uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2.	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	55	50	50	40
3.	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	60	50	55	45
4.	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców	65	55	55	45

Ze względu na rodzaj źródeł hałasu wyodrębniamy hałas komunikacyjny, przemysłowy i komunalny. Największy zasięg ma hałas komunikacyjny, odbierany przez mieszkańców jako najbardziej dokuczliwy. Jego ograniczenie przedstawia też największe problemy techniczne. W ostatnich latach globalnie nie obserwuje się znaczącego wzrostu emisji hałasu komunikacyjnego. Wiąże się to z coraz lepszym technicznie taboru transportowym, lepszymi drogami zapewniającymi płynność ruchu, posiadającymi nowe nawierzchnie o właściwościach pochłaniających dźwięk i wyposażanymi przy każdej modernizacji w środki ograniczające emisję. Ekrany wzdłuż nowych arterii komunikacyjnych są coraz częstszym elementem krajobrazu nie tylko w pobliżu nowych dróg tranzytowych i autostrad, ale także w obrębie miast i wsi. Niestety, w warunkach lokalnych, najczęściej na terenach zwartej zabudowy śródmiejskiej z wąskimi ulicami obciążonymi ruchem na granicy przepustowości, stwierdza się bardzo duże odstępstwa od wartości dopuszczalnych poziomu hałasu w środowisku. Hałas uliczny oceniany jest jako szczególnie uciążliwy.

Z hałasów komunikacyjnych jako najmniej dokuczliwy postrzegany jest hałas kolejowy.

5.4.1. Analiza stanu istniejącego

Na terenie gminy nie ma ważnych szlaków komunikacyjnych. Do najważniejszych należy jedynie droga wojewódzka Jarocin-Rychwał-Tuliszków. Pozostałe są to drogi gminne.

5.4.1.1. Obszary narażone na hałas komunikacyjny

System komunikacyjny stwarza zagrożenia dla stanu akustycznego środowiska głównie z tytułu transportu drogowego, w tym przede wszystkim ruchu tranzytowego pojazdów ciężkich. W gminie Grodziec największe potencjalne zagrożenie hałasem występuje zatem wzdłuż drogi wojewódzkiej zwłaszcza w obszarze zabudowanym. Znaczna część przebiega przez tereny zabudowane, z których większość, to tereny o funkcji mieszkaniowej, wymagającej zapewnienia komfortu akustycznego.

Sąsiedztwo arterii głównych arterii komunikacji drogowej z obszarami wymagającymi zapewnienia właściwych standardów jakości stanu akustycznego środowiska może powodować pewien dyskomfort akustyczny, jednak ze względu na brak większych zakładów przemysłowych i dróg dojazdowych do nich oraz brak linii kolejowej teren gminy Grodziec można uznać jako wolno od zagrożeń hałasem transportowym.

Drogi na terenie gminy Grodziec nie były w ostatnich latach objęte monitoringiem hałasu komunikacyjnego prowadzonym przez Inspekcję Ochrony Środowiska.

5.4.1.2. Tereny narażone na hałas przemysłowy

Można uznać, że hałas przemysłowy nie stanowi w tej chwili zagrożenia dla mieszkańców gminy. Wynika to przede wszystkim z faktu, iż:

- na terenie gminy nie istnieją duże zakłady przemysłowe;
- zabudowa mieszkalna jest rozproszona i znajduje się w oddaleniu od głównych zakładów na terenie gminy.

Podobnie jak w latach poprzednich WIOŚ w Poznaniu nie stwierdził przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu, skarg z strony mieszkańców nie zgłasza także Urząd Gminy.

5.4.2. Przewidywane kierunki zmian

Politykę Unii Europejskiej w dziedzinie walki z hałasem określa dyrektywa 2002/49/WE w sprawie oceny i zarządzania hałasem w środowisku. Wg POS (art.112), ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez:

- utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub, co najmniej na tym poziomie,
- zmniejszanie poziomu hałasu, co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Polityka unijna zmierza w kierunku stworzenia sprawnego systemu gromadzenia informacji o stanie klimatu akustycznego środowiska. Problem zagrożenia emisją hałasu należy integrować z aspektami planowania przestrzennego w opracowywaniu lub wprowadzaniu zmian do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Dla ograniczenia emisji hałasu komunikacyjnego w powiecie, istotne znaczenie będą miały przedsięwzięcia, dotyczące ograniczenia emisji komunikacyjnej. Są to działania z zakresu modernizacji sieci drogowej i zwiększenia przepustowości ruchu. W skali lokalnej istotne znaczenie ma zmniejszenie emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej.

5.4.3. Przyjęte cele

Celem średniookresowym polityki ekologicznej w odniesieniu do tego zagadnienia jest:

- Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców Polski ponadnormatywnym hałasem, zwłaszcza emitowanym przez środki transportu.

5.4.4. Kierunki działań z Programu Powiatowego

Kierunki działań do 2012 roku wynikające z Programu powiatowego:

1. Dokonanie oceny akustycznej wybranych (newralgicznych) miejsc powiatu.
2. Wprowadzanie rozwiązań bezpośrednio zmniejszających uciążliwości hałasu dla mieszkańców (np. budowa ekranów akustycznych, zwłaszcza na odcinkach nowych tras

- obwodnicowych i odcinkach istniejących tras o nadmiernym ruchu, dźwiękoszczelne okna).
3. Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów odnośnie standardów akustycznych dla poszczególnych terenów.
 4. Zmniejszenie emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej.

5.4.5. Zhierarchizowana lista przedsięwzięć własnych i koordynowanych, w podziale na inwestycyjne i pozainwestycyjne, przewidzianych do realizacji w ramach Programu

Tabela nr 21. Przedsięwzięcia do realizacji w latach 2010-2014 w zakresie ochrony przed hałasem

<i>l.p.</i>	<i>Opis przedsięwzięcia</i>	<i>Jednostka odpowiedzialna / Jednostki współpracujące</i>	<i>Okres realizacji</i>	<i>Cel przedsięwzięcia</i>	<i>Potencjalne źródła finansowania</i>
Zdania własne					
1.	Modernizacja dróg gminnych celem uzyskania lepszych parametrów	Gmina	2010-2014 do 2017	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Budżet gminy/powiatu
2.	Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zasad kształtowania komfortu akustycznego dla obszaru gminy	Gmina	2011-2014	Kształtowanie komfortu akustycznego w gminie	Budżet gminy
Zadania koordynowane					
1.	Ograniczenie emisji hałasu poprzez inwestycje dotyczące budowy i modernizacji infrastruktury drogowej	zarządzający drogami/ Władze województwa, powiatu i gmin	2010-2014 do 2017	Eliminacja zagrożenia hałasem	środki własne, inne fundusze w tym UE, FOŚiGW
2.	Identyfikacja i sporządzenie wykazów terenów wokół dróg z przekroczeniami poziomów hałasu w środowisku, terenów zagrożonych hałasem	Wojewoda, WIOŚ, zarząd powiatu, gminy	2010-2014 do 2017	Eliminacja zagrożenia hałasem	środki własne, inne fundusze

3.	Ograniczenie emisji hałasem poprzez inwestycje dotyczące budowy i modernizacji infrastruktury drogowej	Zarządzający drogami i kolejami/ wojewoda, starosta, gminy	2010-2014 do 2017	Eliminacja zagrożenia hałasem	środki własne, inne fundusze
4.	Prowadzenie badań kontrolnych poziomu hałasu komunikacyjnego przy drogach wojewódzkich	wojewódzki zarząd dróg/ zarząd powiatu, gminy	2010-2014 do 2017	Eliminacja zagrożenia hałasem	środki własne, inne fundusze
5.	kontrolnej organów samorządowych w porozumieniu z WIOŚ w zakresie emisji hałasu przez podmioty korzystające ze środowiska – prawo ochrony środowiska	Gmina/WIOŚ	2010-2014 do 2017	Eliminacja zagrożenia hałasem	środki własne, inne fundusze

5.5. Oddziaływanie pól elektromagnetycznych

5.5.1. Analiza stanu istniejącego

5.5.1.1. Obszary narażone na oddziaływanie pól pochodzących od stacji bazowych telefonii komórkowej

W ostatnich latach nastąpił rozwój nowych technik telekomunikacyjnych i rozwój sieci telefonii komórkowej. Elementem tej sieci są stacje bazowe telefonii komórkowej należące do Polskiej Telefonii Cyfrowej sp. z o.o., POLKOMTEL. S.A. i Polskiej Telefonii Komórkowej „CENTERTEL” Sp. z o.o. Anteny nadawcze stacji bazowych lokalizowane są najczęściej na wolnostojących wieżach antenowych lub na masztach antenowych instalowanych na dachach budynków, a także na istniejących wieżach lub kominach.

Postępowanie administracyjne związane z lokalizacją stacji musi odbywać się zgodnie z obowiązującymi przepisami Prawa ochrony środowiska i być poprzedzone procedurą ocen oddziaływania na środowisko. Przepisy ochrony środowiska nakładają na inwestora obowiązek wykonania pomiarów pól elektromagnetycznych bezpośrednio po uruchomieniu obiektu. Lokalizacja anten na znacznych wysokościach (30-40 m npt.) oraz kierunkowa charakterystyka ich promieniowania powodują, że w miejscach dostępnych dla ludności pole elektromagnetyczne emitowane przez anteny nadawcze stacji bazowych jest wielokrotnie niższe niż dopuszczalne. Potwierdzają to badania WSSE. Stacje bazowe nie stanowią więc zagrożenia dla zdrowia mieszkańców.

Negatywną konsekwencją lokalizacji anten na dużych wysokościach, jest konieczność wznoszenia wysokich konstrukcji wsporczych, najczęściej w postaci wież kratowych, które są widocznym akcentem w krajobrazie. Dlatego istotne jest lokalizowanie tych obiektów poza miejscami objętymi szczególną ochroną, z uwzględnieniem zakazów wynikających z aktów prawa miejscowego powołujących określone formy ochrony przyrody i w taki sposób aby ich wpływ na krajobraz był jak najmniejszy.

5.5.1.2. Obszary narażone na oddziaływania pól elektromagnetycznych wytwarzanych przez stacje i linie elektroenergetyczne wysokich napięć

Ze względu na infrastrukturę sieci przesyłowej elektroenergetycznej na terenie gminy Grodziec brak jest potencjalnych emitorów pól elektromagnetycznych.

5.5.2. Przyjęte cele i priorytety

Średniookresowy cel polityki ekologicznej do 2014 r. w tym zakresie to ochrona mieszkańców Polski przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych.

5.5.3. Lista przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Programu

Tabela nr 22. Lista przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Programu w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym

l.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna / Jednostki współpracujące	Okres realizacji	Cel przedsięwzięcia	Potencjalne źródła finansowania
Zdania własne					
1.	Lokalizacja terenów zabudowy mieszkaniowej lub innej przeznaczonej na stały pobyt ludzi w zasięgu linii elektroenergetycznych 110 kV po uprzednim wykonaniu badań poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku - w ramach prac nad studium zagospodarowania przestrzennego – ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym art.10	gmina	2010-2014 do 2017	Ochrona zdrowia mieszkańców	Budżet gminy/inwestorzy
2.	Lokalizacja obiektów emitujących pola elektromagnetyczne w miejscach niedostępnych dla ludności	gmina	2011-2014 do 2017	Ochrona zdrowia mieszkańców	Budżet gminy/inwestorzy

3.	Minimalizacja liczby wysokich konstrukcji antenowych i lokalizacja urządzenia nadawczego kilku użytkowników na jednej konstrukcji wsporczej ze względu na ochronę krajobrazu	gmina	2011-2014 do 2017	Ochrona krajobrazu	Budżet gminy/inwestorzy
Zadania koordynowane					
1.	Współpraca ze służbami kontrolno-pomiarowymi w zakresie nadzoru nad obiektami emitującymi pola elektromagnetyczne	WIOŚ/ gmina	2010-2014 do 2017	Ochrona środowiska	Budżet gminy

5.6. Chemikalia w środowisku, poważne awarie przemysłowe, klęski żywiołowe

5.6.1. Analiza stanu istniejącego

Z oceny zagrożenia gminy Grodziec wynika, że do potencjalnych zagrożeń mogących doprowadzić do sytuacji kryzysowych należy zaliczyć:

- Pożary;
- Katastrofy, awarie i niekontrolowane przenikanie różnych substancji do środowiska naturalnego;
- Klęski żywiołowe (w tym podtopienia);

Zjawiska katastrofalne zarówno naturalne (powódź, susza, pożary) jak i powstałe przez awarie (rozlewy toksyczne, inne skażenia chemiczne, emisje nadzwyczajne itp.) wymagają systemu ratowniczego zorganizowanego w sposób stały, opartego na systemowym ratownictwie z zaangażowaniem potencjału Straży Pożarnej, Inspekcji Ochrony Środowiska, Inspekcji Weterynaryjnej, Inspekcji Sanitarnej, Inspekcji Budowlanej, Policji i innych służb specjalnych.

W myśl ustawy prawo ochrony środowiska, z danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Koninie wynika, że ostatnich latach na terenie gminy Grodziec nie miały miejsca zdarzenia mające znamiona poważnej awarii ani nie wprowadzono stanu klęski żywiołowej.

Problem mogą stanowić również dzikie wysypiska odpadów. Odpady są najczęściej wywożone do lasu i na pola. Takie „składowanie” odpadów może mieć niebezpieczne skutki dla środowiska, śmieci mogą się zapalić w skutek samozapłonu, lub mogą być umyślnie podpalone, zachodzi też uzasadniona obawa wystąpienia zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych w skutek wymywania się szkodliwych substancji. Składowane odpady

paląc się wydzielają do atmosfery różnego rodzaju substancje lotne, w tym substancje trujące, duże ilości dymu o nieprzyjemnym zapachu pochodzącego głównie ze spalania substancji zawierających białko zwierzęce.

Szczególnie niebezpieczne zarówno dla środowiska jak i dla zdrowia ludzi są substancje powstające w wyniku palenia się tworzyw sztucznych, w tym najbardziej niebezpieczne dioksyne, działające na organizmy żywe już w bardzo małych stężeniach i kumulujące się w organizmach.

5.6.2. Przyjęte cele i priorytety

Średniookresowym priorytetem polityki ekologicznej w odniesieniu do chemikaliów jest stworzenie efektywnego systemu nadzoru nad substancjami chemicznymi dopuszczonymi na rynek.

Dlatego też głównymi celami średniookresowym do 2014 r. jest:

- Propagowanie stosowania bezpiecznych dla ludzi i środowiska zamienników chemikaliów i preparatów niebezpiecznych, w tym produktów ulegających biodegradacji,
- Stworzenie spójnego systemu odpowiedzialności za chemikalia: wprowadzane na rynek, stosowane w produkcji oraz występujące w produktach i odpadach,
- Minimalizacja niekorzystnego wpływu stosowania chemikaliów na ludzi i środowisko,
- Propagowanie stosowania produktów chemicznych ulegających biodegradacji.

5.6.3. Kierunki działań z planu Powiatowego

Kierunki działań do 2012 roku wynikające z Programu powiatowego:

1. Intensyfikacja inspekcji i kontroli obiektów niebezpiecznych przez właściwe służby.
1. Wspieranie przygotowywania planów i programów zmniejszających prawdopodobieństwo wystąpienia poważnych awarii na szczeblu wojewódzkim i powiatowym.
2. Prowadzenie szkoleń dla pracowników organów administracji publicznej oraz podmiotów gospodarczych w zakresie zapobiegania poważnym awariom.
3. Wspieranie współpracy odpowiednich służb i instytucji w zakresie wdrażania programów informowania mieszkańców o poważnych awariach i edukacji w tym zakresie.
4. Wsparcie przygotowania Państwowej Straży Pożarnej do prowadzenia działań ratowniczych, zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom.
5. Wsparcie techniczne krajowego systemu reagowania kryzysowego w zakresie ratownictwa ekologicznego i chemicznego.

6. Stworzenie systemu pozwalającego na analizie i wykorzystanie doświadczeń z przebiegu zaistniałych awarii i przebiegu akcji ratowniczych.
5. Stworzenie systemu pozwalającego na analizie i wykorzystanie doświadczeń z przebiegu zaistniałych awarii i przebiegu akcji ratowniczych.
6. Doskonalenie procedur dialogu ze społeczeństwem w sprawach związanych z lokalizacją i funkcjonowaniem zakładów stwarzających ryzyko poważnych awarii.

6. Narzędzia i instrumenty realizacji Programu

6.1. Narzędzia i instrumenty programowo-planistyczne

- studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz plany miejscowe stanowią narzędzia o zupełnie podstawowym znaczeniu; są one sporządzane przez władze gmin i uzgadniane przez starostę; sposób ich opracowania, stopień szczegółowości i zasady współpracy z gminami w trakcie udzielania przez starostę pozwoleń na budowę będą w znacznej części decydowały o możliwości realizacji zapisów Programu;
- oceny oddziaływania na środowisko projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego stanowią istotny materiał umożliwiający uzgodnienie planu miejscowego;
- oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć inwestycyjnych realizowane w ramach procedury zmierzającej do wydania decyzji o warunkach zabudowy, pozwolenia na budowę, koncesji na poszukiwanie i wydobywanie kopalin, pozwolenia wodno – prawnego, o warunkach prowadzenia robót regulacyjnych wód i melioracyjnych, zatwierdzającej projekt scalania i podziału gruntów, o zmianie lasu na użytek rolny;
- programy gospodarki odpadami przedsiębiorstw;

6.2 Narzędzia i instrumenty reglamentujące możliwości korzystania ze środowiska

- pozwolenia i decyzje administracyjne na emisję, zintegrowane, wodno-prawne, na wytwarzanie, zbiórkę i recykling odpadów, zobowiązujące do prowadzenia pomiarów
- zgłoszenia instalacji nie wymagających pozwoleń dokonywane przez zakłady je eksploatujące;
- przeglądy ekologiczne dokonywane w sytuacjach powstawania wątpliwości, w przypadku składowisk zawsze;
- instrukcje eksploatacji obiektów związanych z gospodarką odpadami;
- wymagania kwalifikacyjne stawiane eksploatującym obiekty gospodarki odpadami;
- strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęć wody;

- strefy ograniczonego użytkowania terenu;
- ograniczenia lub zakazanie użytkowania niektórych jednostek pływających na wodach stojących;

6.3 Narzędzia i instrumenty finansowe

- opłaty za korzystanie ze środowiska; są one ponoszone za: wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, pobór wód, składowanie odpadów; ponadto na podstawie *ustawy o ochronie przyrody* uiszczane są opłaty za wycinkę drzew i krzewów, a na podstawie *Prawa geologicznego* opłaty za wydobywanie kopalin;
- opłaty podwyższone za korzystanie ze środowiska uiszczają podmioty korzystające z niego bez uzyskania wymaganego pozwolenia;
- wsparcie finansowe przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska w drodze udzielania oprocentowanych pożyczek, dopłat do oprocentowania kredytów i pożyczek, udzielania dotacji, wnoszenia udziałów do spółek, nabywania obligacji, akcji i udziałów przez fundusze ochrony środowiska, dysponujący pieniędzmi z ekokonwersji, fundusze Unii Europejskiej (szerzej o nich w dalszym rozdziale), inne pomniejsze fundusze i fundacje wspomagające
- ochronę środowiska, budżet państwa, budżet samorządu województwa;
- wsparcie dla programów dostosowania przedsiębiorstw do wymogów związanych z ochroną środowiska poprzez negocjowanie programów dostosowawczych
- system materialnych zachęt (ustawa *Prawo ochrony środowiska* przewiduje zróżnicowane stawki podatków i innych danin publicznych służące celom ochrony środowiska) dla przedsiębiorców podejmujących się wprowadzania pro środowiskowych systemów zarządzania procesami produkcji i usługami, zgodnie z ogólnosiwiatowymi i europejskimi wymogami w tym zakresie, wyrażonymi m.in. w standardach ISO 14000, EMAS, programach czystej produkcji.

6.4. Narzędzia i instrumenty karne i administracyjne

- odpowiedzialność cywilna za szkody spowodowane oddziaływaniem na środowisko uregulowana jest także w *Kodeksie Cywilnym*; pozwala on każdemu, komu przez bezprawne oddziaływanie na środowisko zagraża lub została wyrządzona szkoda, żądać jej naprawienia lub zaprzestania działalności; jeżeli naruszenie dotyczy środowiska jako dobra wspólnego, z roszczeniem może wystąpić jednostka samorządu terytorialnego;

- odpowiedzialność karna za szkody wyrządzone środowisku zagrożona jest karą grzywny lub ograniczenia wolności w wypadku wprowadzania do obrotu substancji stwarzających szczególne zagrożenie, eksploatacji bez pozwolenia instalacji lub lekceważenia przepisów przez prowadzącego zakład o dużym ryzyku;
- odpowiedzialność administracyjna sprowadza się do możliwości nałożenia na podmiot
- korzystający ze środowiska i oddziałujący na niego negatywnie, obowiązku ograniczenia negatywnego wpływu i przywrócenia właściwego stanu środowiska;
- administracyjne kary pieniężne są ponoszone za przekroczenie lub naruszenie warunków korzystania ze środowiska;

6.5. Działalność kontrolna gminy

Możliwość skutecznego korzystania z instrumentów administracyjnych wiąże się z podejmowaniem czynności kontrolnych. W przypadku samorządu gminnego konieczna jest dobra współpraca ze starostwem i z Inspekcją Ochrony Środowiska w celu systematycznej kontroli przestrzegania przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą zapisów zawartych w pozwoleniach w zakresie ochrony środowiska.

7. Źródła finansowania

Realizacja zadań „Programu Ochrony Środowiska” wymaga zabezpieczenia i uzyskania środków budżetowych jak i pozabudżetowych. Wdrażanie Programu powinno być możliwe między innymi dzięki stworzeniu sprawnego systemu finansowania ochrony środowiska, w którym podstawowymi źródłami finansowania są fundusze ekologiczne, programy pomocowe, środki własne inwestorów oraz budżet gminy. Do instrumentów finansowych gminy w zakresie ochrony środowiska należą:

- opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska,
- kary za przekroczenie wartości dopuszczalnych,

7.1 Fundusze celowe

Środki zgromadzone w funduszach są przeznaczane na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej i służą realizacji zasad zrównoważonego rozwoju. Gmina Grodziec ma możliwość ubiegania się o pomoc w finansowaniu zadań w zakresie ochrony środowiska z poniżej wymienionych źródeł:

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu, który udziela pomocy finansowej na realizację zadań z ochrony środowiska i gospodarki wodnej zgodnych z kierunkami Polityki Ekologicznej Państwa, Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego oraz zobowiązań międzynarodowych Polski i obowiązujących przepisów

prawa. Wojewódzki Fundusz zwykle współfinansuje zadania inwestycyjne realizowane na obszarze województwa.

Głównym beneficjentem pomocy są jednostki samorządu terytorialnego, ale również dobrze o dofinansowanie ze środków Funduszu mogą wystąpić i inne podmioty, w tym: spółdzielnie, stowarzyszenia, fundacje, jednostki administracji publicznej, podmioty gospodarcze czy osoby fizyczne.

Odrębną częścią oferty Funduszu są rozwiązania adresowane do tych podmiotów, które otrzymały dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej. Proponowane są w tym zakresie specjalne pożyczki płatnicze przeznaczone na zapłacenie faktur, które są refundowane ze środków funduszy unijnych.

WFOŚiGW udziela pomocy w formie pożyczek, pożyczek częściowo umarzalnych, dotacji oraz dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek na realizację zadań z zakresu:

- ochrony wód i gospodarki wodnej
- ochrony powietrza
- ochrony powierzchni ziemi i zagospodarowanie odpadów
- edukacji ekologicznej
- monitoringu środowiska
- ochrony przyrody

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest największą instytucją finansującą przedsięwzięcia ochrony środowiska w Polsce. Celem działalności NFOŚiGW jest finansowe wspieranie inwestycji ekologicznych o znaczeniu i zasięgu ogólnopolskim i ponadregionalnym oraz zadań lokalnych, istotnych z punktu widzenia potrzeb środowiska. Do priorytetowych programów przewidzianych do finansowania na rok-2010 należą:

- Odnawialne źródła energii i kogeneracja
- System Zielonych Inwestycji - GIS
- Opracowanie programów ochrony powietrza
- Edukacja ekologiczna
- Wspieranie pozarządowych organizacji ekologicznych
- Ochrona przyrody
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
- Gospodarka wodna

- Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska i likwidacja skutków
- Monitoring środowiska
- Ochrona ziemi
- Geologia i górnictwo
- Fundusz Spójności 2000-2006
- Ochrona wód
- Ekspertyzy - wspieranie działalności badawczej i eksperckiej na rzecz ochrony środowiska

Bank Ochrony Środowiska S.A., który istnieje od 1991 roku. BOŚ jest uniwersalnym bankiem komercyjnym, specjalizującym się w finansowaniu przedsięwzięć służących ochronie środowiska i współpracuje z organizacjami zajmującymi się finansowaniem ochrony środowiska, tj. NFOŚiGW, WFOŚiGW oraz innymi funduszami pomocowymi. Bank współfinansuje szerokie spektrum zadań z zakresu: ochrony wody i gospodarki wodnej, ochrony atmosfery, ochrony powierzchni ziemi.

Fundusze strukturalne Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska dostępne w latach 2007-2013. W ramach funduszy strukturalnych dostępnymi w Polsce programami operacyjnymi są:

- regionalne programy operacyjne (dla każdego województwa - 16),
- Infrastruktura i środowisko,
- Kapitał ludzki,
- Innowacyjna gospodarka,
- Programy europejskiej współpracy terytorialnej,
- Pomoc techniczna.

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO) dla województwa wielkopolskiego na lata 2007 - 2013 jednostki samorządu terytorialnego mogą ubiegać się o dofinansowanie projektów dla priorytetu II (Priorytet II Infrastruktura komunikacyjna), priorytetu III (Środowisko przyrodnicze), priorytetu V (Infrastruktura dla kapitału ludzkiego), priorytet VI (Turystyka i środowisko kulturowe)

Celem zadań priorytetowych jest

1. Priorytet II Infrastruktura komunikacyjna - podniesienie jakości infrastruktury drogowej, kolejowej, lotniczej, transportu zbiorowego, łączności oraz informatycznej, a także zwiększenie wewnątrzregionalnej spójności oraz powiązanie infrastruktury regionalnej z systemami zewnętrznymi.

2. Priorytet III Środowisko przyrodnicze - zmniejszenie rozmiarów emisji zanieczyszczeń do środowiska, poprawę zaopatrzenia w wodę, poprawę gospodarki odpadami, ochronę przyrody, ochronę powietrza, rozbudowę systemów bezpieczeństwa środowiskowego i technologicznego, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, a także racjonalne gospodarowanie energią.
3. Priorytet V - dostosowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy, poprawę standardów opieki medycznej, zmniejszenie poziomu zachorowalności na choroby społeczne, oraz wyrównywanie dysproporcji wewnątrz regionalnych w dostępie do infrastruktury społecznej.
4. Priorytet VI – Turystyka i środowisko kulturowe - wzrost znaczenia turystyki w rozwoju regionu, inwestycje w instytucje kultury, a także zachowanie dziedzictwa kulturowego.

8. Streszczenie Programu Ochrony Środowiska

Przedmiotem niniejszego opracowania jest Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grodziec na lata 2010-2014 z perspektywą do roku 2017.

Zasadniczym zadaniem, jakie niniejsze opracowanie ma spełnić jest określenie celów, priorytetów i w konsekwencji działań, jakie stoją przed samorządem gminnym w dziedzinie ochrony środowiska. Ich podjęcie i wykonanie ma na celu realizację międzynarodowych zobowiązań naszego kraju, a w szczególności podjętych w związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej oraz, w znacznej mierze wynikającej z nich, *Polityki Ekologicznej Państwa*.

Dokument został opracowany w związku z obowiązkiem nałożonym na gminy przez ustawę z 27.04.2001 *Prawo ochrony środowiska*, ustawę z 27.04.2001 *o odpadach* w art. 14 ust.6 oraz ustawę z 27.07.2001 *o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw* w art. 10 w zakresie terminu jego realizacji. Zakres merytoryczny *Programu ochrony środowiska* określają *Wytoczne sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym* (MŚ grudzień 2002). Podstawę opracowania niniejszego opracowania stanowi szereg dokumentów udostępnionych przez gminę oraz informacji, pochodzących z następujących jednostek

- Zarząd Dróg Powiatowych w Koninie
- Nadleśnictwa,
- Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych

- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu
- Główny Urząd Statystyczny.

Gminny Program Ochrony Środowiska musiał powstawać w ścisłej współpracy z Urzędem Gminnym. Konieczne było bowiem uwzględnienie zadań planowanych przez gminę, która będzie realizowała zadania własne.

Zwracając się o udostępnienie danych, Wykonawca miał świadomość, że pewne rejestry nie są prowadzone, albo są niekompletne. Nieliczne braki zostały w *Programie* uwidocznione gdyż i taka jest jego rola. Zaproponowane zostały też środki zaradcze.

Program składa się z kilku części charakteryzujących poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, z analizą stanu istniejącego gminy Grodziec odnośnie ochrony przyrody, gospodarki leśnej, ochrony gleb, zasobów kopalin, wód powierzchniowych i podziemnych, jakości powietrza, wykorzystanie energii odnawialnej, oddziaływanie pól elektromagnetycznych, oddziaływanie hałasu. W programie zawarte są również problemy wynikające z prowadzonej działalności człowieka oraz zagrożenia środowiska przyrodniczego, jak również przewidywane kierunki zmian, jakie nastąpią z uwzględnieniem rozwoju zrównoważonego.

Program powinien być realizowany poprzez uwzględnienie zapisów wynikających z dokumentów rządowych, zwłaszcza wynikających z listy przedsięwzięć własnych i koordynowanych. Ponadto wszelkie działania winny wynikać z przedsięwzięć zawartych w opracowaniach na szczeblu regionalnym (Program wojewódzki, Strategia wojewódzka) i lokalnym zwłaszcza z Programu powiatowego oraz z dokumentów, koncepcji władz gminy, postulatów rozmaitych środowisk, w tym organizacji pozarządowych i mieszkańców.

Dodatkowo niektóre z przedsięwzięć zostały zaproponowane przez zespół opracowujący Program.

Zhierarchizowana lista przedsięwzięć, odnośnie każdego komponentu środowiska przyrodniczego została zawarta w tabelach. W każdej grup wyróżnia się zadania własne i koordynowane. Przy opracowywaniu programu, duży nacisk położono na poprawę stanu świadomości ekologicznej oraz edukację ekologiczną mieszkańców gminy.